

F. t. l. om kreditaftaler

Lovforslag nr. L 78. Fremsat den 22. november 1989 af justitsministeren (Engell)

Forslag

til

Lov om kreditaftaler**Indholdsfortegnelse****Kapitel 1. Indledende bestemmelser**

Lovens anvendelsesområde	§§	1-4
Definitioner	§§	5-6
Lovens fravigelighed	§	7

Kapitel 2. Kreditgiverens oplysningspligt

Formkrav til kreditaftaler	§	8
Kreditaftaler med fast lånebeløb	§	9
Kreditaftaler med variabelt lånebeløb	§§	10-12
Opgørelse af kreditomkostningerne	§§	13-14
Variable kreditomkostninger	§	15
Beregning af de årlige omkostninger i procent	§§	16-18

Kapitel 3. Særlige kreditvilkår i kreditkøb §§ 19-20**Kapitel 4. Forbud mod underpant i kreditkøb** § 21**Kapitel 5. Generalklausul** § 22**Kapitel 6. Tilsidesættelse af oplysningspligten** §§ 23-24**Kapitel 7. Forbrugerens betalinger**

Indfrielse af fordringen før forfaldstidspunktet	§§	25-26
Afskrivning på fordringen	§	27

Kapitel 8. Forbrugerens misligholdelse §§ 28-29**Kapitel 9. Kreditorkifte**

Brug af negotiable dokumenter	§	30
Cut-off klausuler	§	31
Bevarelse af indsigelser	§	32

Kapitel 10. Køb med ejendomsforbehold

Ejendomsforbeholds gyldighed	§	33
------------------------------------	---	----

Kreditgiverens adgang til fyldestgørelse	§	34
Betingelser for tilbagetagelse	§§	35–36
Opgørelse af fordringen	§	37
Opgørelse af det solgtes værdi	§§	38–41
Forbrugerens indløsnings- og udtagelsesret	§§	42–43
Fremgangsmåden ved tilbagetagelse	§	44–46
Tilbagetagelse uden fogedrettens medvirken	§	47
Kapitel 11. Ikke-forbruger køb	§§	48–51
Kapitel 12. Forskellige bestemmelser	§§	52–54
Kapitel 13. Straffebestemmelser	§§	55–56
Kapitel 14. Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser	§§	57–58

Kapitel 1

Indledende bestemmelser

Lovens anvendelsesområde

§ 1. Loven gælder for kreditaftaler, hvor en erhvervsdrivende (kreditgiveren) yder eller giver tilsagn om at yde kredit som led i sit erhverv, når kreditten hovedsagelig er bestemt til ikke-erhvervsmæssig anvendelse for den anden part (forbrugeren), og kreditgiveren vidste eller burde vide dette.

Stk. 2. Kreditgiveren har bevisbyrden for, at kreditten ikke hovedsagelig er bestemt til ikke-erhvervsmæssig anvendelse for den anden part.

§ 2. Lovens kapitel 11 gælder for køb på kredit, hvor kreditten ikke hovedsagelig er bestemt til ikke-erhvervsmæssig anvendelse for den anden part. Kapitel 11 gælder dog ikke for erhvervsdrivendes køb til videresalg eller af materialer, der indgår i virksomhedens produktion.

§ 3. Loven finder ikke anvendelse på:

- 1) Kreditaftaler, som er indgået med henblik på erhvervelse eller bevarelse af en fast ejendom eller med henblik på opførelse, modernisering eller forbedring af en bygning.
- 2) Kreditaftaler, hvor kreditten skal indfries senest 3 måneder efter aftalens indgåelse eller ved kreditkøb senest 3 måneder efter salgsgenstandens levering

Stk. 2. Uanset bestemmelsen i stk. 1, nr. 2, gælder loven, hvis der foreligger et køb med ejendomsforbehold, eller et kreditkøb i henhold til en aftale om kredit med variabelt lånebeløb.

Stk. 3. Lovens kapitel 2 gælder ikke for kreditaftaler, hvor der ikke betinges vederlag for kreditten.

Definitioner

§ 4. Ved en kreditaftale forstås en aftale om kredit i form af henstand, lån eller anden tilsvarende form for finansiel ydelse.

Stk. 2. En aftale om et vedvarende kontraktsforhold, hvor forbrugeren har ret til at betale helt eller delvis bagud, anses ikke for en kreditaftale.

§ 5. Som kreditkøb betegnes en kreditaftale med henblik på køb af løsøre, hvorefter

- 1) forbrugeren efter aftale med sælgeren har fået henstand med betaling af købesummen eller en del af denne, eller
- 2) købesummen helt eller delvis dækkes ved lån indrømmet forbrugeren af en trediemand på grundlag af en aftale herom mellem denne og sælgeren.

Stk. 2. Som kreditkøb anses endvidere køb fra ikke-erhvervsdrivende, hvis aftalen er indgået eller formidlet for sælgeren af en erhvervsdrivende.

§ 6. Ved køb med ejendomsforbehold forstås et kreditkøb, hvor det er aftalt, at sælgeren kan tage det solgte tilbage, hvis forbrugeren ikke opfylder sine forpligtelser.

Stk. 2. Som køb med ejendomsforbehold anses også en aftale, der er betegnet som lejekontrakt, eller hvorefter betalingen i øvrigt fremtræder som vederlag for brug af tingene, såfremt det må antages at have været meningen, at modtageren af tingene skal blive ejer af den.

Lovens fravigelighed

§ 7. Loven kan ikke ved forudgående aftale fraviges til skade for forbrugeren eller den i § 2 nævnte anden part. Det samme gælder forskrifter, som er fastsat i henhold til loven.

Stk. 2. Bestemmelserne i § 48 kan fraviges ved aftale.

Kapitel 2

Kreditgiverens oplysningspligt

Formkrav til kreditaftaler

§ 8. En kreditaftale skal udfærdiges skriftligt og indeholde de oplysninger, der er nævnt i § 9 eller § 10 og § 14 samt aftalens øvrige væsentlige vilkår.

Stk. 2. Forbrugeren skal i forbindelse med aftalens indgåelse have overgivet en genpart af kreditaftalen.

Kreditaftaler med fast lånebeløb

§ 9. Ved indgåelse af en kreditaftale med fast lånebeløb skal kreditgiveren oplyse forbrugeren om:

- 1) *Hovedstolen:* Lånebeløbet uden tillæg af nogen art.
- 2) *Størrelsen af en eventuel udbetaling.*
- 3) *Kreditomkostningerne* angivet som et beløb og opgjort i overensstemmelse med § 13.

4) *De årlige omkostninger i procent*: Den samlede pris for kreditten udtrykt i procent pr. år af hovedstolen og beregnet i overensstemmelse med §§ 16-18.

5) *Det samlede beløb, der skal betales*: Summen af hovedstolen, udbetalingen og kreditomkostningerne.

6) *De enkelte ydelser, disses antal og forfaldstid*.

Stk. 2. Har parterne aftalt, at kreditomkostningerne, ydelserne eller andre vilkår, der har betydning for størrelsen af de årlige omkostninger i procent, kan ændres under kreditaftalens forløb, skal kreditgiveren oplyse forbrugeren herom samt angive de betingelser, hvorunder omkostningerne således kan ændres.

Stk. 3. Er det ikke muligt at beregne de årlige omkostninger i procent, skal kreditgiveren i stedet oplyse forbrugeren om den nominelle årlige rente.

Stk. 4. Stk. 1 finder kun anvendelse ved kreditaftaler, hvor det samlede beløb, der skal betales, overstiger 1.500 kr.

Kreditaftaler med variabelt lånebeløb

§ 10. Ved indgåelse af en kreditaftale med variabelt lånebeløb skal kreditgiveren oplyse forbrugeren om:

1) *Kreditrammen*: Det eventuelle højeste beløb, som må trækkes på kontoen.

2) De nærmere regler og betingelser for pålæg af *kreditomkostninger*, jf. § 13, samt beregningsmåden for sådanne omkostninger, herunder den nominelle årlige rente, hvis en periodisk rente anvendes.

3) *De årlige omkostninger i procent* ved forskellige udnyttelser af kontoen: Den samlede pris for kreditten udtrykt i procent pr. år af lånebeløbet og beregnet i overensstemmelse med §§ 16-18.

4) *Det samlede beløb, der skal betales* ved forskellige udnyttelser af kontoen: Summen af lånebeløbet og kreditomkostningerne.

5) *Hvorledes gælden skal betales*.

6) *Hvor ofte forbrugeren vil modtage kontoudtog*.

7) *Betingelserne for ophævelse af aftalen*.

Stk. 2. Bestemmelserne i § 9, stk. 2-3, finder tilsvarende anvendelse.

§ 11. For hver periode, for hvilken der ifølge en aftale som nævnt i § 10 skal tilsendes forbrugeren kontoudtog, kan der kun kræves vederlag for kreditten, såfremt der ved afslutningen af

perioden tilsendes forbrugeren kontoudtog, der indeholder oplysning om:

1) Saldoen ved periodens begyndelse og slutning.

2) Størrelsen af og tidspunktet for debiteringer og krediteringer i løbet af perioden.

3) Den nominelle årlige rente, hvis en periodisk rente anvendes.

4) Tidspunktet, inden hvilket betaling i givet fald skal ske for at undgå, at der pålægges yderligere kreditomkostninger.

§ 12. Når forbrugeren med kreditgiverens stiltiende accept overskrider kreditrammen som nævnt i § 10, stk. 1, nr. 1, og overtrækket vedvarer ud over tre måneder, skal kreditgiver gøre forbrugeren bekendt med den årlige nominelle rente og eventuelle omkostninger i forbindelse med overtrækket samt enhver ændring heri.

Opgørelse af kreditomkostningerne

§ 13. Kreditomkostningerne omfatter alle omkostninger, herunder renter og andre omkostninger, som forbrugeren skal betale for kreditten, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Med henblik på opgørelsen af de årlige omkostninger i procent ses der bort fra følgende omkostninger:

1) Misligholdelsesomkostninger.

2) Omkostninger, som forbrugeren skal betale ved køb af løsøre eller tjenesteydelser, hvad enten der købes kontant eller på kredit.

3) Omkostninger ved overførsel af penge.

4) Omkostninger ved at føre en konto til brug ved betaling af ydelserne på kreditten, bortset fra omkostninger ved opkrævning af betalinger, hvad enten de opkræves kontant eller på anden måde.

5) Medlemsbidrag ved optagelse i foreninger eller sammenslutninger i henhold til en anden aftale end kreditaftalen, selv om disse bidrag har indvirkning på kreditvilkårene.

6) Forsikrings- eller garantiomkostninger, medmindre forsikringen eller garantien skal tjene til sikkerhed for kredittens tilbagebetaling.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 2, nr. 3-4, finder kun anvendelse, hvis forbrugeren har rimelig valgfrihed med hensyn til, hvorledes pengeoverførslen eller betalingen skal ske, og hvis omkostningerne ikke er unormalt store.

§ 14. Kreditgiveren skal ved aftalens indgåelse oplyse forbrugeren om størrelsen af de omkostninger, der er nævnt i § 13, stk. 2, nr. 2-6, samt angive, under hvilke omstændigheder de skal betales. Hvis størrelsen af omkostningerne ikke er kendt, skal kreditgiver om muligt oplyse forbrugeren om beregningsmåden for omkostningerne eller foretage et skøn over omkostningernes størrelse.

Variable kreditomkostninger

§ 15. Lovens regler om, at der skal gives forbrugeren oplysning om renten eller om beløb, hvori renten indgår, jf. § 9 og § 10, hindrer ikke, at parterne aftaler, at renten helt eller delvis skal være variabel. Oplysningerne skal i så fald gives på grundlag af renten på tidspunktet for oplysningerne og med angivelse af, hvorledes renten er variabel.

Stk. 2. Medmindre kreditgiver har tilladelse til at drive virksomhed efter lov om banker og sparekasser m.v. eller lov om realkreditinstitutter, kan det alene aftales, at renten helt eller delvis skal variere med størrelsen af Nationalbankens diskonto eller lignende forhold, som kreditgiver er uden indflydelse på.

Stk. 3. Stk. 1-2 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til andre kreditomkostninger end renten.

Stk. 4. Kreditgiveren skal underrette forbrugeren om enhver ændring i den årlige nominelle rente eller de øvrige omkostninger, når ændringen indtræder. Underretningen kan gives i et kontoudtog.

Beregning af de årlige omkostninger i procent

§ 16. De årlige omkostninger i procent defineres som den omkostningssats, der på årsbasis giver samme nutidsværdi af de samlede nuværende eller fremtidige forpligtelser (lån, tilbagebetaling og omkostninger), der følger af aftalen mellem kreditgiveren og forbrugeren.

Stk. 2. Beregningen af de årlige omkostninger i procent foretages i overensstemmelse med den matematiske formel, som findes i bilaget til loven.

Stk. 3. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om fremgangsmåden ved beregning af de årlige omkostninger i procent.

§ 17. Beregningen af de årlige omkostninger i procent foretages på tidspunktet for kreditaftalens indgåelse.

Stk. 2. Beregningen af de årlige omkostninger foretages ud fra den antagelse, at kreditaftalen løber i det aftalte tidsrum, og at kreditgiveren og forbrugeren opfylder deres forpligtelser ifølge aftalen.

§ 18. Hvis kreditaftalen åbner mulighed for at ændre rentesatsen eller størrelsen af andre omkostninger, der indgår i beregningen af de årlige omkostninger i procent, men som ikke kan kvantificeres ved beregningen, foretages beregningen af de årlige omkostninger i procent ud fra den antagelse, at rentesatsen og de øvrige omkostninger er konstante i forhold til udgangsniveaet, og at de finder anvendelse, indtil kreditaftalen udløber.

Stk. 2. Beregningen af de årlige omkostninger i procent foretages om nødvendigt ud fra følgende antagelser:

- 1) Hvis der i kreditaftalen ikke er fastsat noget løft over kredittens størrelse, anses kreditrammen for værende lig med 15.000 kr.
- 2) Hvis der i kreditaftalen ikke er fastsat nogen tidsplan for tilbagebetalingen, eller hvis en sådan ikke fremgår af aftalen i øvrigt, anses kredittens løbetid for at være 1 år.
- 3) Hvis kreditaftalen indeholder flere datoer for tilbagebetaling, anses kreditten for effektueret og ydelserne for betalt på det tidligste af de i aftalen fastsatte tidspunkter, medmindre andet fremgår af kreditaftalen.

Kapitel 3

Særlige kreditvilkår i kreditkøb

§ 19. I kreditkøb, der ikke sker i henhold til en aftale om kredit med variabelt lånebeløb, og hvor kontantprisen overstiger 2.000 kr., må sælgeren eller en kreditgiver som nævnt i § 5, stk. 1, nr. 2, kun indgå eller anvende en aftale, hvorefter

- 1) denne ved overgivelsen af det købte til forbrugeren skal være fyldestgjort for mindst 30 pct. af kontantprisen, og
- 2) resten af det beløb, der skal betales, skal erlägges inden 3 år fra aftalens indgåelse.

Stk. 2. Ved kontantprisen forstås den pris, for hvilken tingene ved aftalens indgåelse kunne være købt mod kontant betaling hos sælgeren.

Stk. 3. Stk. 1 gælder ikke ved salg af bogværker under udgivelse.

§ 20. I kreditkøb, der sker i henhold til en aftale om kredit med variabelt lånebeløb, må en

sælger eller en kreditgiver som nævnt i § 5, stk. 1, nr. 2, kun indgå eller anvende en aftale, hvorefter forbrugeren hver måned for den foregående periode skal betale mindst 5 pct. af saldoen ved periodens begyndelse og 30 pct. af kontantprisen af salgsgenstande over 2.000 kr., der er købt i perioden.

Stk. 2. En periode som nævnt i stk. 1 må højst være af 1 måneds varighed.

Kapitel 4

Forbud mod underpant i kredittkøb

§ 21. I kredittkøb kan kreditgiveren ikke i forbindelse med aftalens indgåelse eller leveringen af det solgte få pant i dette til sikkerhed for, at forbrugeren opfylder sine forpligtelser.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 hindrer ikke, at kreditgiveren efter reglerne om pantsætning af fast ejendom får pant i det solgte, når dette udgør tilbehør til eller bestanddel af en fast ejendom.

Kapitel 5

Generalklausul

§ 22. Er det beløb, som forbrugeren efter aftalen skal betale som vederlag eller omkostninger, urimeligt, skal det nedsættes til, hvad der skønnes rimeligt. Medmindre andet bestemmes af retten, sker afkortningen i det eller de sidste beløb, der skal betales efter aftalen. Er der afkrævet forbrugeren et urimeligt vederlag for at give den pågældende henstand eller andre lempelser i de aftalte vilkår, sker afkortningen på samme måde.

Kapitel 6

Tilsidesættelse af oplysningspligten

§ 23. Er kreditomkostningerne ikke oplyst i overensstemmelse med § 9, stk. 1, nr. 3, skal forbrugeren højst betale hovedstolen og en årlig rente af den til enhver tid værende restgæld, der svarer til Nationalbankens diskonto med et tillæg på 6 pct.

Stk. 2. Er kreditomkostningerne angivet efter § 9, stk. 1, nr. 3, kan kreditgiveren ikke på grundlag af aftalen i øvrigt kræve yderligere kreditomkostninger. Er oplysningen om de årlige omkostninger i procent som nævnt i § 9, stk. 1, nr. 4, for lavt angivet, kan kreditgiveren ikke kræve højere kreditomkostninger, end hvad der svarer til den procentsats, der er angivet.

Stk. 3. Reglerne i stk. 1 og 2 gælder ikke, hvis kreditgiveren kan godtgøre, at forbrugeren på trods af de manglende eller urigtige oplysninger har haft et forsvarligt grundlag for at bedømme kreditomkostningerne.

Stk. 4. Medfører stk. 1 eller 2 en formindskelse af restgælden, skal forbrugeren betale denne i overensstemmelse med den ordning, der er aftalt med kreditgiver, således at afkortning sker i den eller de sidste ydelser, som skal betales.

§ 24. Har sælgeren i et kredittkøb ikke givet oplysninger som foreskrevet i § 9, jf. § 8, kan kreditgiveren i almindelighed ikke kræve godtgørelse for omkostninger, som ellers ville påløbe i anledning af forbrugeren's misligholdelse.

Kapitel 7

Forbrugeren's betalinger.

Indfrielse af fordringen før forfaldstidspunktet

§ 25. Forbrugeren kan til enhver tid betale sin gæld i henhold til en kreditaftale, uanset om den helt eller delvis er forfalden. Forbrugeren har i så fald ret til reduktion af kreditomkostningerne i overensstemmelse med reglerne i § 26.

§ 26. Vil forbrugeren betale sin gæld, før den er forfalden, eller gør kreditgiveren krav på betaling af beløb, som ellers ikke ville være forfaldne, eller på tilbagetagelse af det solgte, skal kreditomkostningerne opgøres efter stk. 2-5.

Stk. 2. I det omfang kreditomkostningerne beregnes som en procentdel af den til enhver tid værende restgæld eller som et gebyr pr. ydelse, kan kreditgiveren ikke kræve kreditomkostninger for den ubenyttede del af kredittiden.

Stk. 3. I det omfang kreditomkostningerne beregnes på andet grundlag end nævnt i stk. 2, kan afdrag, for hvilke den i aftalen fastsatte betalingstid endnu ikke er kommet, alene kræves betalt med en så stor del, som hovedstolen udgør af summen af samtlige afdrag.

Stk. 4. Hvis omkostningerne ved stiftelsen af kreditten er særskilt opgjort i aftalen og ikke er urimelige, kan kreditgiveren kræve disse omkostninger betalt uden afkortning. Omkostningerne fragår da i de afdrag, der skal afkortes efter stk. 3.

Stk. 5. Skal der betales i afdrag, og betaler forbrugeren uden for fastsat forfaldsdag, anses den ikke udnyttede kredittid, jf. stk. 2, for at lø-

be fra den første aftalte forfaldsdag, som indtræder efter betalingen. Under tilsvarende omstændigheder nedsættes det første afdrag, der forfalder efter betalingen, ikke efter stk. 3.

Afskrivning på fordringen

§ 27. Ved indbetalinger til kreditgiver kan forbrugeren bestemme, på hvilken af flere fordringer beløbet skal afskrives.

Stk. 2. Ved kreditaftaler med variabelt lånebeløb anses i denne sammenhæng kreditgiverens samlede tilgodehavende hos forbrugeren som én fordring.

Stk. 3. Uanset stk. 1 kan det i kredittøb aftales, at beløb, som forbrugeren indbetaler, først skal afskrives på fordringer, der hidrører fra reparation af det solgte eller andre foranstaltninger vedrørende dette. Anvender kreditgiveren i overensstemmelse med en sådan aftale indbetalte beløb til afskrivning på fordringer som nævnt i 1. pkt., forlænges den aftalte betalingsordning tilsvarende.

Kapitel 8

Forbrugers misligholdelse

§ 28. Unlader forbrugeren i et kredittøb at opfylde sin betalingspligt, har kreditgiveren ikke af den grund ret til at forlange betaling af beløb, som ellers ikke ville være forfaldet, tage det solgte tilbage eller gøre anden aftalt særlig retsvirkning af unladelsen gældende, medmindre forbrugeren er udeblevet med et beløb 30 dage efter dets forfaldstid, og dette beløb udgør mindst en tiendedel af hovedstolen plus kreditomkostningerne - ved kreditaftale med variabelt lånebeløb af saldoen - eller, hvis der i beløbet indgår flere afdrag, mindst en tyvendel deraf eller udgør hele restfordringen.

§ 29. Hvis ikke særlige hensyn til forbrugeren eller kreditgiveren taler imod det, kan fogedretten i kredittøb henvise kreditgiveren, der ikke har ejendomsforbehold, til så vidt muligt at søge sig fyldestgjort ved tilbagetagelse af det solgte. Tilbagetagelsen sker da under anvendelse af §§ 38-39, §§ 42-43 og § 46. Er det solgtes værdi mindre end kreditgiverens tilgodehavende efter § 37, har kreditgiveren krav på betaling af det overskydende beløb. For sit krav kan kreditgiveren foretage udlæg hos forbrugeren på grundlag af fogedrettens opgørelse af kravet.

Stk. 2. Hvis et ejendomsforbehold i en aftale om kredittøb ikke er gyldigt, fordi betingelser-

ne i § 33 ikke er opfyldt, og fogedretten træffer beslutning efter stk. 1, har kreditgiveren kun under de i § 40 fastsatte betingelser krav på betaling af det beløb, hvormed hans tilgodehavende måtte overstige det solgtes værdi ved tilbagetagelsen. Har fogedretten i de nævnte køb undladt at træffe afgørelse efter stk. 1, fordi § 35, stk. 2, hindrer tilbagetagelse af det solgte, kan kreditgiveren kun under tilsvarende betingelser kræve betaling af et beløb, der efter fogedrettens skøn overstiger det solgtes værdi på tidspunktet for fogedforretningen.

Kapitel 9

Kreditorkifte

Brug af negotiable dokumenter

§ 30. Kreditgiveren må i forbindelse med en kreditaftale ikke modtage veksel eller andet særligt skylddokument, der forpligter forbrugeren, og som ved overdragelse kan medføre indskrænkning af forbrugers ret til at fremsætte indsigelser vedrørende aftalen, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 er ikke til hinder for, at kreditgiver får pant i fast ejendom.

Cut-off klausuler

§ 31. Det kan ikke aftales, at der ved overdragelse til tredjemand af de rettigheder, der tilkommer kreditgiveren ifølge en kreditaftale, sker indskrænkning af dennes forpligtelser over for forbrugeren.

Bevarelse af indsigelser

§ 32. Forbrugeren kan over for anden kreditor end kreditgiveren gøre samme indsigelser gældende som over for kreditgiveren.

Stk. 2. I de tilfælde, der er nævnt i § 5, stk. 1, nr. 2, kan forbrugeren også over for anden kreditor rejse samme pengekrav på grundlag af købet som over for sælgeren. Forbrugeren må dog først sandsynliggøre, at sælgeren ikke opfylder sine forpligtelser, og kravet kan ikke overstige, hvad vedkommende kreditor har modtaget som betaling fra forbrugeren i anledning af købet.

Stk. 3. Ved kreditaftaler med henblik på opnåelse af en tjenesteydelse finder bestemmelsen i stk. 2 tilsvarende anvendelse, når vederlaget for tjenesteydelsen dækkes helt eller delvis ved lån indrømmet forbrugeren af en tredjemand på grundlag af en aftale herom mellem denne og leverandøren af tjenesteydelsen.

Stk. 4. Har kreditgiveren fået pant i fast ejendom, jf. § 30, stk. 2, gælder reglerne i stk. 1-3 kun i det omfang, andet ikke følger af reglerne om tinglyste pantebreve i fast ejendom.

Kapitel 10

Køb med ejendomsforbehold

Ejendomsforbeholds gyldighed

§ 33. Ejendomsforbehold er kun gyldigt, såfremt

- 1) det er aftalt senest ved overgivelsen af det købte til forbrugeren,
- 2) det samlede beløb, der skal betales, jf. § 9, stk. 1, nr. 5, overstiger 2.000 kr.,
- 3) kredit-købet ikke er sket i henhold til en aftale om kredit med variabelt lånebeløb, og
- 4) sælgeren ved overgivelsen af det købte er fyldestgjort for mindst 30 pct. af kontantprisen, jf. § 19, stk. 2.

Stk. 2. Ved salg af bøger er det uanset bestemmelsen i stk. 1, nr. 4, tilstrækkeligt, at sælgeren, inden nogen del af det købte overgives til forbrugeren, er fyldestgjort for et beløb svarende til det største beløb, der efter aftalen forfalder inden for en måned.

Stk. 3. Ejendomsforhold kan ikke aftales til sikkerhed for, at forbrugeren opfylder sine forpligtelser efter et andet køb eller i øvrigt betaler beløb, som kreditor ikke kan godskrive sig efter § 37.

Kreditgiverens adgang til fyldestgørelse

§ 34. Kreditgiveren skal søge sig fyldestgjort for sit tilgodehavende ved tilbagetagelse af det solgte, jf. dog § 35, stk. 2. Kreditgiveren kan kun i de tilfælde, der er nævnt i §§ 40-41, foretage udlæg i forbrugerenes øvrige aktiver. Udlæg kan foretages på grundlag af fogedrettens opgørelse af kravet.

Betingelser for tilbagetagelse

§ 35. Kreditgiveren kan umiddelbart på grundlag af købekontrakten søge sig fyldestgjort for sit tilgodehavende hos forbrugeren gennem tilbagetagelse af det solgte ved fogedrettens hjælp, hvis kontrakten

- 1) er underskrevet af forbrugeren og overgivet til den pågældende i genpart, og
- 2) indeholder ejendomsforbehold.

Stk. 2. Tilbagetagelse af det solgte kan uanset forbrugerenes samtykke ikke ske, hvis det efter

retsplejelovens § 509, stk. 1, eller § 515, stk. 2, ville være undtaget fra udlæg.

§ 36. Hvis forbrugeren, inden der er sket tilbagetagelse af det solgte, har betalt det beløb, som ikke blev betalt i rette tid, med tillæg af renter og kreditgiverens eventuelle omkostninger, kan kreditgiveren ikke tage det solgte tilbage, forlange betaling af beløb, som ellers ikke ville være forfaldet, eller gøre anden aftalt særlig retsvirkning af undladelsen gældende, medmindre dette på grund af særlige omstændigheder ved misligholdelsen må anses for påkrævet.

Opgørelse af fordringen

§ 37. Vil kreditgiveren i et køb med ejendomsforbehold tage det solgte tilbage, kan den ved opgørelsen af sit tilgodehavende kun medregne:

- 1) Den ubetalte del af fordringen med fradrag efter § 26, stk. 2-3,
- 2) rente af forfaldne ydelser og
- 3) nødvendige omkostninger ved tilbagetagelsen, herunder inkassoomkostninger, medmindre § 24 er til hinder herfor.

Opgørelse af det solgtes værdi

§ 38. Tages det solgte tilbage, skal dets værdi ved tilbagetagelsen indgå i opgørelsen mellem parterne til fordel for forbrugeren.

Stk. 2. Ved det solgtes værdi forstås det beløb, som sælgeren kan opnå ved at sælge tingen på hensigtsmæssig måde, eventuelt efter en rimelig istandsættelse.

§ 39. Hvis det solgtes værdi overstiger det beløb, som kreditgiveren kan beregne sig efter § 37, kan kreditgiveren kun tage tingen tilbage, hvis det overskydende beløb samtidig betales til forbrugeren.

§ 40. Er det solgtes værdi mindre end kreditgiverens tilgodehavende efter § 37, har kreditgiveren kun krav på betaling af det overskydende beløb, i det omfang særlige omstændigheder taler derfor, navnlig hvis forbrugeren har udvist forsømmelighed ved brugen eller opbevaringen af det købte eller har lagt hindringer i vejen for tilbagetagelsesforretningen.

§ 41. Hvis det solgte ikke findes hos forbrugeren under tilbagetagelsesforretningen, eller hvis § 35, stk. 2, hindrer tilbagetagelse af det

solgte, har kreditgiveren kun, hvis der foreligger de særlige omstændigheder, som er nævnt i § 40, krav på betaling af et beløb, der efter fogedrettens skøn overstiger det solgtes værdi på tidspunktet for tilbagetagelsesforretningen.

Forbrugerens indløsnings- og udtagelsesret

§ 42. Har kreditgiveren fået det solgte tilbage, kan forbrugeren i 14 dage derefter indløse det solgte mod at betale kreditgiverens tilgodehavende beregnet efter § 37. Forbrugeren kan under tilbagetagelsesforretningen give afkald på denne ret.

§ 43. Er flere ting solgt ved samme aftale, og fremsætter kreditgiveren krav om at tage dem tilbage, kan forbrugeren udtage en eller flere af tingene efter eget valg mod at betale det beløb, hvormed kreditgiverens tilgodehavende beregnet efter § 37 overstiger værdien af de øvrige ting. Er kreditgiverens tilgodehavende mindre end denne værdi, har forbrugeren krav på at få betalt det overskydende beløb samtidig med tilbagetagelsen.

Stk. 2. Hvis kreditgiveren har taget tingene tilbage, kan forbrugeren i 14 dage derefter indløse en eller flere af tingene efter eget valg mod at betale det beløb, hvormed kreditgiverens tilgodehavende beregnet efter § 37 overstiger værdien af de øvrige ting. Forbrugeren kan under tilbagetagelsesforretningen give afkald på denne ret.

Stk. 3. Forbrugeren kan dog ikke overtage en ting, der hører således sammen med ting, som kreditgiveren tager tilbage, at fraskillelsen ville medføre væsentlig værdiforringelse af det tilbagetagne.

Fremgangsmåden ved tilbagetagelse

§ 44. Anmodning om tilbagetagelse af det solgte skal være skriftlig og være ledsaget af en opgørelse af kreditgiverens tilgodehavende samt købekontrakten i original eller genpart. Hvis købekontrakten ikke indeholder de oplysninger, der er nævnt i § 9, stk. 1, skal det i anmodningen oplyses, om revisitus er en forbruger. Det originale dokument skal fremlægges under fogedforretningen. Fogedretten kan om fornødent kræve, at det originale dokument skal foreligge, før fogedforretningen berammes.

Stk. 2. Anmodningen skal fremsættes over for fogedretten, hvor forbrugeren har hjemting,

jf. retsplejelovens §§ 235-236. Har forbrugeren ikke hjemting her i landet, finder retsplejelovens § 487, stk. 1, nr. 4, og stk. 2-4, tilsvarende anvendelse med de undtagelser, som følger af retsplejelovens § 247.

Stk. 3. Udebliver kreditgiveren fra forretningen, afviser fogedretten denne. Om forbrugers pligt til efter tilsigelse at møde i fogedretten og give de nødvendige oplysninger gælder retsplejelovens § 494, stk. 1-3, jf. stk. 4, og § 497. Om fogedrettens vejledningspligt og adgang til beskikkelse af advokat for en part gælder retsplejelovens § 500.

§ 45. Er der anmodet om tilbagetagelse af det solgte på grund af forsinkelse med betalingen, kan fogedretten udsætte forretningen i indtil 4 måneder fra anmodningens modtagelse, hvis det må antages, at forbrugeren er kommet i forbigående økonomiske vanskeligheder. Udsættelse bør ikke ske, hvis kreditgiverens sikkerhed bringes i fare. Fogedretten kan fastsætte vilkår for udsættelsen. Hvis forbrugers forhold giver anledning til det, kan fogedretten til enhver tid bestemme, at forretningen skal fremmes.

§ 46. Det solgtes værdi ansættes af fogedretten, eventuelt efter tilkaldelse af sagkyndig bistand.

Stk. 2. Enhver af parterne kan forlange, at fogedretten på grundlag af en vurdering, som foretages af en eller flere sagkyndige personer efter rettens nærmere bestemmelse, foretager en fornyet prøvelse af værdiansættelsen.

Stk. 3. Anmodning om fornyet prøvelse af værdiansættelsen skal fremsættes inden afslutningen af det retsmøde, hvor værdiansættelsen finder sted. Den, der fremsætter anmodningen, skal stille sikkerhed for omkostningerne ved tilvejebringelse af grundlaget for den fornyede prøvelse, medmindre fogedretten på grund af særlige omstændigheder fritager den pågældende derfor. Ved opgørelsen af parternes mellemværende afgør fogedretten, hvem af dem der skal bære omkostningerne. Såfremt hensynet til en part i særlig grad taler derfor på grund af den pågældendes økonomiske forhold, kan fogedretten bestemme, at omkostningerne helt eller delvis skal betales af staten.

Tilbagetagelse uden fogedrettens medvirken

§ 47. Har kreditgiveren uden fogedrettens

medvirken taget det solgte tilbage fra forbrugeren uden dennes samtykke, skal fogedretten afvise en fogedforretning i anledning af købet eller tilbagetagelsen, medmindre der foreligger særlige omstændigheder eller kreditgiver efter tilbagetagelsen har erhvervet et særligt retsgrundlag.

Stk. 2. Har kreditgiveren og forbrugeren udenretligt aftalt, at kreditgiveren i anledning af forbrugeren misligholdelse får det solgte tilbageleveret uden fogedrettens medvirken, kan kreditgiveren ikke påberåbe sig nogen aftale med forbrugeren, hvorefter der påhviler denne yderligere forpligtelser over for kreditgiveren i anledning af købet. Har kreditgiveren taget det solgte tilbage som nævnt i stk. 1, kan kreditgiveren heller ikke på andet grundlag gøre yderligere krav gældende mod forbrugeren i anledning af købet, medmindre der foreligger særlige omstændigheder.

Kapitel 11

Ikke-forbruger køb

§ 48. § 22 og §§ 25-28 finder tilsvarende anvendelse på kredit, der ydes i forbindelse med køb, hvor køberen ikke er en forbruger.

§ 49. Kapitel 10 finder tilsvarende anvendelse på kredit, der ydes i forbindelse med køb, hvor køberen ikke er en forbruger, og hvor der er aftalt ejendomsforbehold med hensyn til det solgte, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 33, stk. 1, nr. 4, § 34, §§ 40-41, § 44, stk. 2, og § 47, stk. 2, finder ikke anvendelse på de i stk. 1 nævnte køb.

§ 50. I køb med ejendomsforbehold som nævnt i § 49 kan kreditgiveren ikke gøre udlæg i det solgte, men kan søge sig fyldestgjort enten ved tilbagetagelse af det solgte, jf. dog § 35, stk. 2, eller ved foretagelse af udlæg i køberens øvrige aktiver.

Stk. 2. Hvis foretagelse af udlæg skønnes at ville medføre urimeligt tab eller væsentlige ulemper for køberen, kan fogedretten henvise kreditgiveren til så vidt muligt at søge sig fyldestgjort ved tilbagetagelse af det solgte.

Stk. 3. Er det solgtes værdi mindre end kreditgiverens tilgodehavende efter § 37, har kreditgiveren krav på betaling af det overskydende beløb. For sit krav kan kreditgiveren foretage udlæg hos køberen på grundlag af fogedrettens opgørelse af kravet. Det samme gælder, hvis §

35, stk. 2, hindrer tilbagetagelse, eller hvis det solgte ikke findes hos køberen under tilbagetagelsesforretningen.

§ 51. Anmodning om tilbagetagelse af det solgte skal fremsættes over for fogedretten, enten hvor køberen har hjemting, jf. retsplejelovens §§ 235-236 og §§ 238-240, eller hvor køberen driver erhvervsmæssig virksomhed, jf. retsplejelovens § 237. Er der ikke værneting her i landet efter 1. pkt., finder retsplejelovens § 487, stk. 1, nr. 4, og stk. 2-4, og tilsvarende anvendelse med de undtagelser, som følger af retsplejelovens § 247.

Kapitel 12

Forskellige bestemmelser

§ 52. Justitsministeren kan bestemme, at lovens regler eller nogle af disse ikke anvendes på kredittøb, der er af en særlig beskaffenhed eller angår bestemte arter af løsøre, eller kun anvendes på sådanne køb med de afvigelser, som tilsiges af de pågældende købs særlige karakter.

Stk. 2. Justitsministeren kan bestemme, at lovens regler eller nogle af disse ikke anvendes på kreditter, der ydes til en rente, der er lavere end markedsrenten, og som ikke tilbydes offentligheden i almindelighed, eller kun anvendes på sådanne kreditter med de afvigelser, som tilsiges af de pågældende kreditters særlige karakter.

§ 53. Justitsministeren kan fastsætte regler, hvorefter skriftlige aftaler og dokumenter, der er omfattet af loven, skal være påtrykt en af ministeren udarbejdet vejledning om forbrugeren retsstilling.

§ 54. Justitsministeren kan i det omfang, det betinges af prisudviklingen, ændre beløbsangivelsen i § 9, stk. 4, § 19, stk. 1, § 20, stk. 1, og § 33, stk. 1, nr. 2.

Stk. 2. Justitsministeren kan hvert andet år efter forhandling med Danmarks Nationalbank og Økonomiministeriet ændre den rente, der er fastsat i § 23, stk. 1.

Kapitel 13

Straffebestemmelser

§ 55. Den, der overtræder § 30, straffes med bøde.

Stk. 2. Med bøde straffes endvidere den, der gør sig skyldig i grov eller oftere gentagen overtrædelse af § 9, § 10, § 12 og § 14 samt i grov eller gentagen overtrædelse af § 19 og § 20.

Stk. 3. I forskrifter, der udfærdiges i medfør af § 53, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af forskrifterne.

Stk. 4. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, anpartsselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

§ 56. Den, der driver virksomhed med kreditgivning, der er omfattet af loven, eller medvirker hertil, kan ved dom for strafbart forhold frakendes retten til fortsat at drive den pågældende virksomhed eller til at drive den under visse former eller til at medvirke hertil. Straffelovens § 79 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Påstand om frakendelse efter stk. 1 nedlægges af anklagemyndigheden efter anmodning fra forbrugerombudsmanden.

Stk. 3. Straffesager efter denne lov, hvor der er spørgsmål om frakendelse efter stk. 1, kan behandles ved Sø- og Handelsretten i København. I øvrigt gælder reglerne i retsplejelovens kapitel 63.

Stk. 4. Den, som driver virksomhed, hvortil retten er frakendt ham i medfør af stk. 1, eller som i sin virksomhed lader nogen, som er frakendt retten hertil, medvirke ved salg på kredit, straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter borgerlig straffelovs § 131. Drives virksomheden af et aktieselskab, anpartsselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

Kapitel 14

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 57. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Bestemmelserne i § 9, stk. 1, nr. 4, § 10, stk. 1, nr. 3, § 13, stk. 2-3, og § 14 træder først i kraft den 1. januar 1993.

Stk. 3. Lovens bestemmelser finder anvendelse på kreditaftaler, der indgås efter ikrafttrædelsen.

Stk. 4. Lov nr. 275 af 9. juni 1982 om køb på kredit ophæves.

§ 58. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.

BILAG

GRUNDLIGNING DER ANGIVER ÆKVIVALENSEN MELLEM DELS LÅNENES, DELS
TILBAGEBETALINGSYDELSESNES OG OMKOSTNINGERNES VÆRDI

$$\sum_{K=1}^{K=m} \frac{A_K}{(1+i)^{t_K}} = \sum_{K'=1}^{K'=m'} \frac{A'_{K'}}{(1+i)^{t_{K'}}$$

Betydning af bogstaver og symboler:

K er løbenummeret for et lån

K' er løbenummeret for en tilbagebetalingsydelse eller en omkostningsbetaling

A_K er størrelsen af lån nummer K

$A'_{K'}$ er størrelsen af tilbagebetalingsydelse eller omkostningsbetaling nummer K'

\sum er tegnet for en opsummering

m er løbenummeret for sidste lån

m' er løbenummeret for sidste tilbagebetalingsydelse eller sidste omkostningsbetaling

t_K er tidsintervallet, udtrykt i år eller brøkdele af år, mellem tidspunktet for lån nr. 1 og tidspunkterne for de senere lån nr. 2- m

$t_{K'}$ er tidsintervallet, udtrykt i år eller brøkdele af år, mellem tidspunktet for lån nr. 1 og tidspunkterne for tilbagebetalingsydelse eller omkostningsbetaling nr. 1- m'

i er omkostningerne i procent, som kan beregnes (ved algebra, ved successive tilnærmelsesvisse beregninger, eller ved et edb-program), når de øvrige dele i ligningen er kendte gennem aftalen eller på anden måde.

Noter

- De beløb, der tilbagebetales fra forskellig side på forskellige tidspunkter, er ikke nødvendigvis lige store og tilbagebetales ikke nødvendigvis med lige store intervaller.
- Begyndelsestidspunktet er tidspunktet for det første lån.
- Intervallet mellem de ved beregningen anvendte tidspunkter udtrykkes i år eller brøkdele af år.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Lovforslaget tager sigte på at gennemføre EF-direktivet om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkredit (87/102/EØF), som blev vedtaget i Ministerrådet den 22. december 1986. Direktivet er optaget som bilag 1 til lovforslaget. Et ændringsforslag til direktivet foreligger i en færdig form og vil blive formelt vedtaget i løbet af efteråret 1989. De heraf følgende ændringer er indarbejdet i lovforslaget. Ændringsforslaget er optaget som bilag 2 til lovforslaget.

Formålet med direktivet er at opnå en indbyrdes tilnærmelse af de nationale regler om forbrugerkredit, herunder navnlig reglerne om hvilke oplysninger forbrugeren skal have i forbindelse med indgåelsen af en kreditaftale. Baggrunden herfor er, at lovgivningen om forbrugerkredit er meget forskelligartet i EF's medlemsstater, hvilket kan føre til konkurrenceforvridninger mellem kreditgivere i forskellige EF-lande. Hensigten med direktivet og ændringsforslaget til direktivet er således at fremme det indre markeds oprettelse og funktion og i forbindelse hermed at sikre forbrugerne i Fællesmarkedet et højt beskyttelsesniveau.

Direktivet har et videre anvendelsesområde end kreditkøbsloven, der kun finder anvendelse på forbrugerkreditter i forbindelse med køb af løsøre. Direktivet omfatter derimod alle forbrugerkreditter. Det har derfor været nødvendigt at udarbejde en helt ny lov. For at tilkendegive lovens anvendelsesområde, er titlen »lov om kreditaftaler« valgt. Vise af kreditkøbslovens regler, bl.a. om køb med ejendomsforbehold og om ikke-forbrugerkøb, er indarbejdet i forslaget, idet systematikken dog er væsentlig ændret.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Lovforslaget medfører en væsentlig udvidelse af den retlige regulering af forbrugerkreditter. Ifølge forslaget skal loven gælde for *enhver form for kreditgivning til forbrugere*. Det er efter forslaget uden betydning, om kreditten anvendes til køb af løsøre, til køb af tjenesteydelser eller til almindeligt forbrug.

2.2. Lovforslaget medfører en forbedret mulighed for at sammenligne forskellige kreditgiveres tilbud. Som noget helt nyt bestemmes det, at kreditgiveren skal oplyse forbrugeren om *de årlige omkostninger i procent*, inden aftalen indgås. Denne oplysning giver forbrugeren et bedre grundlag for at vurdere, om han ønsker at udnytte den tilbudte kredit. Lovforslaget indeholder endvidere regler om, hvorledes beregningen af de årlige omkostninger i procent skal foretages.

2.3. Kreditkøbslovens særlige regler om køb med ejendomsforbehold er bibeholdt i lovforslaget. De særlige regler om ikke-forbrugerkøb er ligeledes medtaget. Justitsministeriet har imidlertid med forslaget tilstræbt at *forenkle systematikken* i den gældende kreditkøbslov og at gøre reglerne *mere overskuelige*. I forbindelse hermed, er lovens bestemmelser om ikke-forbrugerkøb udskilt til et særskilt kapitel.

Justitsministeriet har hermed forsøgt at imødekomme nogle af de væsentlige kritikpunkter mod den gældende kreditkøbslov fra 1982, bl.a. at den er vanskelig at anvende i praksis. Det har således været anført, at loven er for indviklet og uoverskuelig for forbrugeren at sætte sig ind i, og at dette har medført, at forbrugernes kendskab til deres retsstilling er for ringe. Også for fogedretterne, som i vidt omfang skal føre tilsyn med, at lovens bestemmelser overholdes, har den været vanskelig at arbejde med.

En anden af vanskelighederne med anvendelsen af loven er, at den gælder både for forbrugerkøb og for andre køb. Begge lovens målgrupper, dvs. forbrugeren og den mindre erhvervsdrivende, har derfor været nødsaget til at sætte sig ind i samtlige lovens bestemmelser for at kunne anvende den. Disse problemer har Justitsministeriet forsøgt at afhjælpe med forslaget.

2.4. Om lovforslagets nærmere indhold henvises til det nedenfor under pkt. 5-12 anførte.

3. Direktivets indhold

3.1. Lovforslaget har som nævnt til formål at imple-

mentere EF-direktivet om forbrugerkredit i dansk ret.

Hovedindholdet i direktivet fra 1986 om forbrugerkredit er, at forbrugeren skal have oplysning om kreditomkostningerne beregnet som de årlige omkostninger i procent. Beregningen af de årlige omkostninger i procent skal ifølge direktivet ske i henhold til gældende metoder i national ret.

De medlemsstater, der på tidspunktet for direktivets meddelelse ikke kræver angivelse af de årlige omkostninger i procent, og som ikke har en fast metode til beregning af de årlige omkostninger i procent, kan dog ifølge direktivets artikel 5 nøjes med at kræve angivelse af de samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkredit. Denne overgangsregel i art. 5, der bl.a. finder anvendelse for Danmarks vedkommende, gælder kun indtil der indføres en eller flere fællesskabsmetoder til beregning af de årlige omkostninger i procent. En sådan fællesskabsmetode indføres ved det ændringsforslag, som bliver formelt vedtaget i løbet af efteråret 1989, jf. nedenfor under pkt. 3.2.

Herudover indeholder direktivet fra 1986 regler om reduktion af kreditomkostningerne ved opfyldelse forud for forfaldstidspunktet, om bevarelse af indsigelser, om brug af negotiable dokumenter, om solidarisk hæftelse i såkaldte trepartsforhold samt om tilsyn og kontrol med kreditgivere. Særligt vedrørende kreditkøb indeholder direktivet regler om tilbagetagelse af løsøregenstanden som følge af misligholdelse.

Direktivet er et minimumsdirektiv, således at medlemsstaterne kan opretholde eller gennemføre videregående forbrugerbeskyttelse, jf. direktivets artikel 15.

Ifølge direktivets artikel 16 skal direktivet være gennemført i medlemsstaterne senest den 1. januar 1990.

3.2. Den 18. maj 1988 har Kommissionen fremsat forslag til ændring af direktivet af 22. december 1986. Ministerrådet har den 1. juni 1989 fastlagt en fælles holdning med henblik på vedtagelse af et direktiv om ændring af direktiv 87/102/EØF. Der er enighed om teksten, og forslaget ventes formelt vedtaget i løbet af efteråret 1989.

Som nævnt ovenfor blev der ved direktivets artikel 5 fastsat en særlig overgangsregel for de medlemsstater, som på tidspunktet for direktivets meddelelse ikke krævede angivelse af de årlige omkostninger i procent, og som ikke havde nogen fast metode til beregning heraf.

Forslaget til ændring af forbrugerkreditdirektivet indebærer, at overgangsreglen i artikel 5 i det oprindelige direktiv ophæves samtidig med, at der indføres

en fællesskabsmetode til beregning af de årlige omkostninger i procent. Forslaget medfører således, at forbrugeren i forbindelse med indgåelsen af en kreditaftale altid skal have oplysning om de årlige omkostninger i procent, d.v.s. den samlede pris for kreditten udtrykt i procent pr. år af det ydede kreditløb.

Forslaget medfører endvidere en harmonisering af de omkostningselementer, der skal indgå i beregningen af de årlige omkostninger i procent.

Ifølge forslaget skal ændringsdirektivet være gennemført i medlemsstaterne senest den 31. december 1992, jf. forslagens artikel 2.

Selvom ændringsdirektivet endnu ikke er formelt vedtaget har Justitsministeriet fundet det hensigtsmæssigt allerede nu at indarbejde de af forslaget følgende bestemmelser i lovforslaget, bl.a. under hensyn til at der er sammenhæng mellem det oprindelige direktiv og ændringsforslaget og for at undgå lovændringer i flere tempi.

4. Kreditkøbsloven og dens forarbejder

4.1. Der findes ikke i dansk ret generelle regler om forbrugerkredit, som dækker alle kreditaftaler, der er omfattet af direktivet.

Lov om køb på kredit, der blev gennemført som lov nr. 275 af 9. juni 1982, jf. lovbekendtgørelse nr. 585 af 1. september 1986, opfylder dog visse af direktivets krav.

Grundlaget for kreditkøbsloven var betænkning nr. 839/78 om køb på kredit og tillægsbetænkning nr. 876/79 om udleje af løsøre, begge afgivet af Kreditkøbsudvalget.

Forslaget til lov om køb på kredit blev fremsat den 29. januar 1982 og vedtaget den 27. maj 1982. Om Folketingets forhandlinger vedrørende lovforslaget henvises til Folketingstidende 1981-82, 2. samling, sp. 872, sp. 1954 ff., sp. 8264 ff., sp. 8512 ff, tillæg A, sp. 1637 ff og tillæg B, sp. 1109 ff. Vedrørende tidligere fremsættelser af lovforslaget henvises til fremsættelsestalen (Folketingstidende 1981-82, 2. samling, sp. 872).

Ved lov nr. 687 af 17. oktober 1986 blev der gennemført en række ændringer af kreditkøbsloven i forbindelse med »kartoffelkuren«. Ændringerne indebar bl.a. en forhøjelse af udbetalingskravet ved køb med ejendomsforbehold fra 20 pct. til 30 pct. og pålagde kreditgiver kun at indgå aftaler, hvorefter kreditten skulle afvikles i løbet af højst 3 år. Om Folketingets forhandlinger vedrørende lovforslaget henvises til Folketingstidende 1986-87, 1. samling, sp. 419 ff., sp. 677 ff., sp. 1073, tillæg A, sp. 91 ff og tillæg B, sp. 55 ff.

4.2. Den gældende kreditkøbslov pålægger ikke kreditgiver at oplyse om de årlige omkostninger i procent.

Spørgsmålet om hvorvidt der i forbindelse med kreditgivning bør gives oplysning om den effektive rente af lånet (= de årlige omkostninger i procent) blev første gang rejst i betænkning nr. 604/71 om åger. Udvalget foreslog, at der blev indført en sådan pligt, jf. betænkningen side 26 ff. Forslaget blev ikke gennemført.

På den baggrund fik kreditkøbsudvalget bl.a. til opgave på ny at overveje, om der ved salg på kredit burde stilles krav om oplysning af den effektive rente. Flertallet i kreditkøbsudvalget anså det imidlertid for betænkeligt på det da foreliggende grundlag at stille forslag om indførelse af en sådan pligt, bl.a. under hensyn til at der kun forelå begrænsede erfaringer fra de lande, som havde gennemført regler om pligt til at oplyse om kreditomkostningerne beregnet som en effektiv årlig rente, jf. betænkningen s. 37.

I det lovforslag, som Justitsministeriet fremsatte på grundlag af betænkningen, blev der imidlertid medtaget en bestemmelse i § 8, stk. 1, nr. 4, om pligt for kreditor til at oplyse om kreditomkostningerne angivet som en effektiv årlig rente. Om begrundelsen for at medtage en sådan bestemmelse i forslaget henvises til de almindelige bemærkninger til forslaget (Folketingstidende 1981-82, tillæg A, sp. 1637). Under folketingsbehandlingen gik bestemmelsen ud efter forslag fra justitsministeren, jf. Retsudvalgets betænkning over lovforslaget (Folketingstidende 1981-82, tillæg B, sp. 1109).

5. Lovens anvendelsesområde

5.1. Loven finder anvendelse på *kreditaftaler*, jf. § 1, stk. 1. En kreditaftale er i lovens § 4, stk. 1, og i direktivets art. 1, stk. 2, litra c, defineret som en aftale om kredit i form af udskudt betaling, lån eller anden tilsvarende form for finansiel ydelse. Loven finder anvendelse, hvor kreditaftalen er indgået mellem en erhvervsdrivende og en forbruger, når kreditten hovedsageligt er bestemt til ikke-erhvervsområde anvendelse for den erhvervsdrivendes medkontrahent.

Lovens anvendelsesområde er således ifølge forslaget videre end den gældende kreditkøbslov. Lovforslaget omfatter ikke blot kreditgivning i forbindelse med køb af løsøre, men enhver form for kreditgivning, uanset om kreditten står i direkte forbindelse med et køb, det være sig af løsøre eller af tjenesteydelser. Lovforslaget omfatter f.eks. også pengeinstitutternes fritstående lån, som i dag er holdt ude fra kreditkøbslovens anvendelsesområde.

På den baggrund har Justitsministeriet valgt at udarbejde en helt ny lov og at ændre lovens titel, idet

den ikke længere er dækkende. Det foreslås, at loven i stedet benævnes lov om kreditaftaler.

I det omfang kreditten har forbindelse med et løse-ørekøb, finder loven anvendelse, uanset om kreditten er ydet før eller efter salgsgenstandens overgivelse.

Enhver form for faktisk henstand er endvidere omfattet af loven. Visse helt kortvarige kreditter er dog undtaget fra lovens anvendelsesområde, jf. lovforslagets § 3, stk. 1, nr. 2.

Aftaler om præstation af en løbende ydelse, når forbrugeren har ret til at betale sådanne ydelser gennem rater, så længe de præsteres, anses dog ikke for en kreditaftale, jf. lovforslagets § 4 og direktivets art. 1, stk. 2, litra c, 2. pkt.

Ifølge en fælles erklæring til rådsprotokollen afgivet af Ministerrådet og Kommissionen omfatter direktivet heller ikke afdragsordninger ifølge retsafgørelser eller retsforlig dvs. henstand i forbindelse med retslig inkasso.

5.2. En *kreditgiver* defineres i direktivets art. 1, stk. 2, litra b, som en fysisk eller juridisk person, der yder kredit som led i udøvelsen af erhvervsområde virksomhed. I lovforslagets § 1, stk. 1, er dette angivet ved, at kreditgiveren skal være en erhvervsdrivende.

I direktivets artikel 1, stk. 2, litra a, defineres en forbruger som en fysisk person, der ved en retshandel, der er omfattet af direktivet, optræder med et formål, der må anses at ligge uden for hans erhvervsområde virkefelt. I nyere dansk forbrugerlovgivning, herunder i kreditkøbslovens § 4, stk. 2, defineres et forbrugerkøb som et køb, som en køber foretager hos en erhvervsdrivende, der handler som led i sit erhverv, når det købte hovedsagelig er bestemt til ikke-erhvervsområde anvendelse for køberen, og sælgeren vidste eller burde vide dette.

Der er således ikke helt overensstemmelse mellem den danske definition og direktivets definition, og på baggrund heraf har Ministerrådet og Kommissionen på dansk foranledning i forbindelse med direktivets vedtagelse udtalt, at såfremt forbrugeren handler delvis som led i sin erhvervsområde virksomhed, delvis uden for denne, omfattes forholdet kun af direktivets anvendelsesområde, såfremt forbrugeren hovedsagelig handler uden for sin erhvervsområde virksomhed. Når forbrugeren faktisk hovedsagelig har handlet uden for sin erhvervsområde virksomhed, men den erhvervsdrivende ikke har vidst dette og under hensyn til alle enkeltheder ikke med rimelighed har kunnet vide det, omfattes forholdet ikke af direktivets anvendelsesområde.

På den baggrund finder Justitsministeriet, at kreditkøbslovens definition af en forbrugeraftale vil kunne opretholdes uændret, jf. lovforslagets § 1, stk. 1.

6. Lovens anvendelse på særlige typer af kreditaftaler

6.1. Ifølge direktivets art. 2 er der mulighed for, at medlemsstaterne kan bestemme, at reglerne i direktivet ikke skal finde anvendelse på en række nærmere opregnede typer af kreditaftaler. I det følgende gennemgås de forskellige undtagelsesmuligheder.

6.2. Direktivet finder ikke anvendelse på kreditaftaler, der først og fremmest er bestemt til *erhvervelse eller bevarelse af fast ejendom* eller som er bestemt til *opførelse, modernisering eller forbedring af en bygning*, jf. direktivets art. 2, stk. 1, litra a. Efter ændringen af lov om realkreditinstitutter i forbindelse med kartoffelkuren ydes der ikke længere kreditforeningslån til andre formål end de i bestemmelsen opregnede. Der ydes således ikke længere kreditforeningslån til forbrug. Det vil i praksis sige, at alle kreditforeningslån er undtaget fra direktivet. Hvis realkreditloven ændres, således at det igen bliver muligt for realkreditinstitutter at yde lån til andre end de nævnte formål, vil sådanne kreditter imidlertid være omfattet af loven.

Omfattet af bestemmelsen er endvidere alle andre former for prioritetslån, der optages til brug for de nævnte formål.

Undtagelsesreglen er indarbejdet i lovforslagets § 3, stk. 1, nr. 1. Efter forslaget er det dog ikke tilstrækkeligt, at kreditten »først og fremmest« er bestemt til et af de nævnte formål, idet dette ville åbne betydelige muligheder for omgåelse af loven. Det foreslås derfor, at undtagelsen kun skal finde anvendelse, når kreditten udelukkende ydes med henblik på et af de nævnte formål.

6.3. Direktivet finder endvidere ikke anvendelse på kreditaftaler, hvor forbrugeren skal tilbagebetale kreditten inden for en periode *på højst 3 måneder*, jf. art. 2, stk. 1, litra g, 1. pkt. Bestemmelsen må ses i sammenhæng med, at enhver form for faktisk henstand er omfattet af direktivet.

Undtagelsen er indarbejdet i forslagens § 3, stk. 1, nr. 2.

6.4. Direktivet undtager også rente- og omkostningsfrie kreditter, jf. artikel 2, stk. 1, litra c.

Lovens regler om kreditgivers oplysningspligt bør efter Justitsministeriets opfattelse ikke finde anvendelse, hvis kreditten er omkostningsfri. Visse af reglerne om oplysningspligt vil helt naturligt ikke kunne finde anvendelse for disse kreditter, men i øvrigt synes der ikke burde stilles de store krav til kreditgiveren, når der ikke betinges vederlag for kreditten.

Lovens øvrige regler, f.eks. om beskyttelse af forbrugeren ved kreditorskifte, bør derimod også finde anvendelse ved omkostningsfrie kreditter. Det foreslås derfor, at lovens kapitel 2 ikke skal gælde for kreditaftaler, hvor kreditgiveren ikke betinger sig vederlag for kreditten.

6.5. Ifølge direktivets art. 2, stk. 1, litra b, finder direktivet ikke anvendelse på *lejekontrakter*, bortset fra sådanne hvori det fastsættes, at ejendomsretten overgår til lejeren ved kontraktens udløb.

Bestemmelsen svarer til kreditkøbslovens § 2, stk. 2, og den er medtaget i forslagens § 6, stk. 2.

6.6. Medlemsstaterne kan i samråd med Kommissionen undtage visse former for kredit, der ydes til en lavere rente end markedsrenten, og som ikke tilbydes offentligheden i almindelighed. Ifølge en erklæring til rådsprotokollen afgivet af Ministerrådet og Kommissionen omfatter denne bestemmelse kreditter, der ydes som led i 1) forholdet mellem en arbejdsgiver og en arbejdstager, 2) velgørenhedsarbejde og 3) den virksomhed, der udøves af forsørgelsesforeninger, låneforeninger, forbrugerkooperativer og lignende institutioner.

De nævnte kreditformer må vel antages at forekomme i Danmark, ligesom der også kan tænkes at være låneforeninger, forbrugerkooperativer og lignende institutioner i Danmark, der falder ind under denne bestemmelse. Der er i forslagens § 52, stk. 2, medtaget en bemyndigelse fra justitsministeren til at undtage de nævnte kreditter fra lovens anvendelsesområde.

6.7. Herudover giver direktivet mulighed for at undtage kreditaftaler med et bestemt indhold i en række tilfælde.

Kreditaftaler eller kredittilsagn, der er sikret ved pant i fast ejendom, er i hovedsagen undtaget fra direktivet og kun underkastet reglen i artikel 3 om oplysningspligt ved markedsføring, jf. artikel 2, stk. 3, og nedenfor under punkt 8. Denne regel har kun selvstændig betydning for kredit, der ydes med henblik på andet end erhvervelse, forbedring m.v. af fast ejendom, idet kreditten i modsat fald vil være omfattet af undtagelsen i lovforslagets § 3, stk. 1, nr. 1. Justitsministeriet har imidlertid ikke fundet grundlag for at udnytte denne undtagelse, idet der også i forbindelse med disse kreditter er behov for, at forbrugeren får oplysning om de årlige omkostninger i procent m.v.

6.8. Direktivet omfatter som udgangspunkt heller ikke kreditter i form af træk på *en løbende konto*, der indgås *med et kredit- eller finansieringsinstitut*, jf. direktivets art. 2, stk. 1, litra e. Direktivets art. 6 finder dog anvendelse på de nævnte kreditter.

Industriministeriet har over for Justitsministeriet peget på, at denne undtagelsesmulighed for så vidt angår kassekreditter ikke bør udnyttes, idet alle kreditgivere bør stilles lige. I modsat fald skabes der en konkurrenceforvridende situation, der modvirker den oplødnings af grænserne inden for den finansielle sektor, som finder sted for tiden. Det vil desuden være vanskeligt for forbrugeren at sammenligne for-

F. t. l. om kreditaftaler

skellige kredittilbud, hvis ikke der gives de samme oplysninger. Undtagelsen er derfor ikke medtaget i lovforslaget.

6.9. Direktivet undtager endvidere kreditaftaler i henhold til hvilke, der ikke skal betales rente, forudsat at forbrugeren indvilliger i at tilbagebetale kreditten på én gang, jf. artikel 2, stk. 1, litra d. Visse af lovens regler om oplysningspligt vil heller ikke kunne finde anvendelse for disse kreditter. Lovens øvrige bestemmelser bør imidlertid også finde anvendelse for disse kreditter, idet der er det samme behov for beskyttelse af den svage part i kontakten. Undtagelsesmuligheden er derfor ikke udnyttet.

6.10. Undtaget er tillige kreditter under 200 ECU (ca. 1.600 kr.) og over 20.000 ECU (ca. 160.000 kr.), jf. direktivets artikel 2, stk. 1, litra f.

Der findes ikke i dansk ret en tilsvarende regel. Kreditkøbsloven omfatter som udgangspunkt alle kreditkøb, uanset kredittens størrelse. Visse af lovens regler gælder dog ikke for køb under en vis størrelse. Således gælder oplysningspligten efter § 8 ikke for køb, hvor kreditkøbsprisen ikke overstiger 1.000 kr., og efter § 17, stk. 1, nr. 2, kan ejendomsret kun forbeholdes, såfremt kreditkøbsprisen overstiger 1.000 kr. Disse regler opretholdes efter forslaget, idet beløbsangivelsen dog foreslås forhøjet, jf. lovforslagets § 9, stk. 4, og § 33, stk. 1, nr. 2. Justitsministeriet finder derimod ikke anledning til generelt at undtage meget små eller meget store kreditter, da der også i disse tilfælde kan være et beskyttelsesbehov.

6.11. Undtaget er desuden kredit, der skal tilbagebetales ved højst fire betalinger inden for en periode på højst tolv måneder, jf. artikel 2, stk. 1, litra g. Reglen tager sigte på en speciel bestemmelse, der findes i engelsk ret om betaling af skolepenge. Den er fremmed for dansk ret.

6.12. Medlemsstaterne kan endvidere undtage kreditaftaler, der er bekræftet af en notar eller dommer, fra visse af direktivets bestemmelser. Bestemmelsen tager sigte på specielle franske forhold. Den foreslås ikke indført i dansk ret.

7. Oplysning om de årlige omkostninger i procent

7.1. Det er et hovedpunkt i lovforslaget og direktivet fra 1986, at forbrugeren skal have oplysning om de årlige omkostninger i procent i forbindelse med indgåelsen af kreditaftalen, jf. forslaget § 9, stk. 1, nr. 4, § 10, stk. 1, nr. 3, og direktivets art. 4, stk. 2. I forslaget til ændring af direktivet er der fastsat nærmere regler om beregningen af de årlige omkostninger i procent, jf. art. 1 a.

Ifølge kreditkøbslovens § 8 skal forbrugeren i forbindelse med indgåelsen af en aftale om køb bl.a. have oplysning om salgsgenstandens kontantpris, kre-

ditomkostningerne og kreditkøbsprisen. På tilsvarende måde skal forbrugeren ifølge kreditkøbslovens § 32 have en række oplysninger i forbindelse med indgåelsen af en kontoaftale, herunder f.eks. gebyret for oprettelse af kontoen, kredittens maksimum og de nærmere regler og betingelser for pålæg af kreditomkostninger, samt beregningsmåden for sådanne omkostninger, herunder den nominelle årlige rente.

Der stilles imidlertid ikke i dag i gældende dansk lovgivning krav om, at forbrugeren skal have oplysning om de årlige omkostninger i procent.

7.2. Formålet med en bestemmelse om pligt for kreditgiver til at oplyse forbrugeren om de årlige omkostninger i procent er at give denne grundlag for at bedømme, hvilke udgifter der er forbundet med kreditten. De årlige omkostninger i procent giver udtryk for den samlede pris for at låne 100 kr. i et år og udtrykker således omkostningerne ved en kredit uafhængig af kredittens størrelse, afdragsform m.v. Oplysningen om de årlige omkostninger i procent gør det lettere for forbrugeren at sammenligne forskellige kredittilbud og kan derfor gavne konkurrencen. Oplysningen kan muligvis også virke sanerende på de ofte meget høje kreditomkostninger.

7.3. For Danmarks vedkommende skal bestemmelsen dog først være gennemført den 31. december 1992, idet Danmark er omfattet af undtagelsesreglen i artikel 5, jf. ovenfor under pkt. 3.1. Indtil da kan Danmark bibeholde de gældende regler om, at forbrugeren kun skal have oplysning om de samlede nominelle omkostninger.

Justitsministeriet har overvejet, om man allerede nu burde fastsætte regler om, at kreditgiveren skal oplyse forbrugeren om de årlige omkostninger i procent. Justitsministeriet har imidlertid anset det for nødvendigt, at erhvervslivet får god tid til at sætte sig ind i reglerne, før de træder i kraft. På den baggrund foreslås det, at der allerede nu medtages regler herom i loven, men således at de først træder i kraft den 1. januar 1993, jf. lovforslagets § 57, stk. 2.

7.4. De årlige omkostninger i procent er i lovforslagets § 16 og i direktivets art. 1a, stk. 1, defineret som *den omkostningssats, der på årsbasis giver samme nutidsværdi af de samlede nuværende eller fremtidige forpligtelser (lån, tilbagebetaling og omkostninger), der følger af aftalen mellem långiver og forbruger*. Beregningen af de årlige omkostninger i procent sker i overensstemmelse med den matematiske formel, der er optaget i bilag II til forslaget til ændring af direktivet, jf. bilaget til lovforslaget. Formlen er baseret på *den interne rentes metode*. Der er i bilag III til forslaget til ændring af direktivet angivet fire eksempler på beregningsmetoden, jf. bilag 2 til lovforslaget.

Forbrugeren skal have særskilt oplysning om de årlige omkostninger i procent i kontrakten, jf. lovforslagets § 8 og direktivets art. 4, stk. 2, litra b.

7.5. Med henblik på beregningen af de årlige omkostninger i procent er det nødvendigt at fastslå, hvilke kreditomkostninger der skal indgå i beregningen af de årlige omkostninger i procent. Dette fremgår af lovforslagets § 13 og direktivets art. 1, stk. 2, litra d, der bestemmer, at *alle omkostninger, herunder renter og andre omkostninger*, som forbrugeren skal betale for kreditten, skal indgå i beregningen af de årlige omkostninger i procent.

Forbrugeren skal have særskilt oplysning om kreditomkostningerne i kontrakten, jf. lovforslagets § 8 og direktivets art. 4, stk. 2, litra c,

Visse omkostningselementer skal dog ikke medtages i beregningen af de årlige omkostninger i procent, jf. lovforslagets § 13, stk. 2-3, samt bemærkningerne hertil. Ifølge lovforslagets § 14 og direktivets art. 4, stk. 2, litra d, skal forbrugeren imidlertid også have særskilt oplysning om de her nævnte omkostninger, bortset fra misligholdelsesomkostningerne. Oplysningen skal fremgå af den skriftlige kontrakt, jf. lovforslagets § 8 og direktivets art. 4, stk. 2, litra d.

7.6. Justitsministeriet er opmærksom på, at beregningen af de årlige omkostninger i procent i praksis vil kunne frembyde vanskeligheder, navnlig for mindre erhvervsdrivende.

Vanskelighederne ved beregning af de årlige omkostninger i procent vil dog i væsentlig grad kunne mindskes ved udarbejdelse af tabeller, der dækker de sædvanligt forekommende former for kreditaftaler, og af vejledninger til tabellerne. Visse lommeregner, de såkaldte finansregner, har endvidere indbygget en funktion til beregning af den interne rente (de årlige omkostninger i procent). Sådanne finansregner kan erhverves for et beløb af 500-1.000 kr.

Justitsministeriet er bekendt med, at man i andre lande, f.eks. i England og i Sverige, har udarbejdet autoriserede tabeller, der viser de årlige omkostninger i procent ved kredit ydet under forskellige forudsætninger. Justitsministeriet går derfor ud fra, at tilsvarende autoriserede tabeller vil blive udarbejdet her i landet. Dette forudsætter, at der fra brancheorganisationerne tilvejebringes oplysninger om de sædvanligt forekommende kreditaftaler i forbrugerforhold inden for de enkelte brancher. Da reglerne først skal træde i kraft pr. 1. januar 1993, vil der efter Justitsministeriets opfattelse være tilstrækkelig tid til at udarbejde sådanne tabeller.

8. Markedsføring af kredit

Ifølge direktivets art. 3 skal oplysningen om de årlige omkostninger i procent tillige anføres i enhver re-

klame fra kreditgiveren og ved enhver skiltning eller opslag i kreditgiverens forretningslokaler, hvorved den pågældende tilbyder kredit, hvis reklamen eller opslaget i øvrigt indeholder angivelse af rentesatsen eller oplysninger vedrørende kreditomkostningerne. Oplysningen kan eventuelt gives i form af et repræsentativt eksempel.

Der er efter bestemmelsen ikke nogen ubetinget pligt for kreditgiver til i markedsføringen at oplyse om de årlige omkostninger. Men hvis kreditgiver i markedsføringen giver oplysninger om f.eks. den nominelle rente eller stiftelsesomkostninger og lignende, er den pågældende samtidig forpligtet til at oplyse om de årlige omkostninger i procent.

Formålet med bestemmelsen er at give forbrugeren mulighed for, allerede forud for indgåelsen af kreditaftalen, at vurdere omkostningerne ved lånet og eventuelt sammenligne forskellige kredittilbud.

Lov om markedsføring og lovgivningen om prismærkning m.v. henhører under Industriministeriets område. Industriministeriet har over for Justitsministeriet peget på, at det er mest hensigtsmæssigt at regulere spørgsmålet om markedsføring af kredit inden for rammerne af den almindelige prismærkningslovgivning. Industriministeriet har i den forbindelse oplyst, at dette ministerium vil sørge for, at reglen i direktivets art. 3 implementeres i dansk ret. I det omfang implementeringen heraf kræver lovændring, vil Industriministeriet fremsætte de nødvendige lovforslag.

9. Overtræk

I lovforslagets § 12 og direktivets art. 6, stk. 3, indføres der en helt ny bestemmelse om stiltiende accepterede overtræk. Efter bestemmelsen skal forbrugeren, hvis den pågældende overskrider maksimum på en kreditaftale med variabelt lånebeløb, og hvis dette sker med kreditgiverens stiltiende accept, gøres bekendt med den årlige nominelle rente og eventuelle omkostninger i forbindelse med overtrækket samt om enhver ændring heri, når overtrækket vedvarer ud over 3 måneder. Ifølge direktivet finder bestemmelsen kun anvendelse for de medlemsstater, der anerkender stiltiende accepterede overtræk.

Formålet med bestemmelsen er, at forbrugeren skal være klar over, hvilke omkostninger der er forbundet med overtrækket, således at den pågældende på dette grundlag kan træffe beslutning om, hvorvidt overtrækket bør ophøre.

Banker og sparekasser beregner sig normalt en højere rente eller provision, hvis der sker overtræk på en konto, det være sig indlåns- eller udlånskonto. Denne praksis er for så vidt angår overtræk på indlånskonto godkendt ved Højesterets dom af 2. februar

1981, der er refereret i U 1981,221 H. Dette gælder uanset, om pengeinstituttet på forhånd har gjort kunden opmærksom på, at man ved overtræk beregner sig en højere rente eller provision. Noget tilsvarende må formentlig antages at gælde for så vidt angår overtræk på kassekredit.

Den omstændighed at kunden trækker over på kontoen, vil normalt føre til, at pengeinstituttet meddeler kunden, at overtrækket bør ophøre. Hvis det imidlertid tolereres, at kunden overskrider kredittens maksimum, må overtrækket formentlig efter omstændighederne anses for stiltiende accepteret af pengeinstituttet.

Det er denne situation, som bestemmelsen i lovforslagets § 12 tager sigte på. Når det stiltiende accepterede overtræk har varet i 3 måneder, skal pengeinstituttet oplyse forbrugeren om størrelsen af renten eller andre omkostninger, der er forbundet med overtrækket.

Ifølge forslaget skal bestemmelsen imidlertid ikke kun finde anvendelse for så vidt angår pengeinstitutter. Efter forslaget finder bestemmelsen anvendelse på alle kreditaftaler med variabelt lånebeløb, som er omfattet af loven.

Bestemmelsen omfatter ikke det tilfælde, hvor kunden forud for trækket opnår kreditgiverens tilladelse til at overskride kredittens maksimum. Der er i denne situation i princippet tale om en bevilget midlertidig forhøjelse af kredittens maksimum, der ikke udløser nogen oplysningspligt for kreditgiver.

10. Tilsidesættelse af oplysningspligten

Direktivet indeholder ingen angivelse af, hvad virkningen skal være af, at kreditgiver undlader at oplyse forbrugeren om *de årlige omkostninger i procent*. Det er således overladt til national ret at træffe bestemmelse herom.

Justitsministeriet finder, at en eventuel tilsidesættelse af oplysningspligten som hovedregel alene bør sanktioneres civilretligt på samme måde, som det i dag sker efter kreditkøbslovens § 38.

På denne baggrund foreslås det i § 23, stk. 2, at kreditgiver, når oplysningen om de årlige omkostninger i procent i en *kreditaftale med fast lånebeløb* er for lavt angivet, ikke kan kræve højere kreditomkostninger, end hvad der svarer til den procent, der er angivet i kontrakten. Dette vil efter Justitsministeriets opfattelse i langt de fleste tilfælde være en tilstrækkelig motivation for kreditgiver til at opfylde oplysningspligten.

Med hensyn til pligten til efter § 10, stk. 1, nr. 3, at give oplysning om de årlige omkostninger i procent ved forskellige udnyttelser af en *kreditaftale med variabelt lånebeløb* gør der sig det forhold gældende, at

oplysningspligten ikke direkte er knyttet til den konkrete udnyttelse af kreditten, som senere finder sted, men alene angår visse typiske udnyttelser af kreditten. Spørgsmålet om, hvorvidt urigtige oplysninger om de årlige omkostninger i procent bør have indflydelse på køberens pligt til at betale kreditomkostninger, er derfor næppe egnet til at blive reguleret af en generel lovbestemmelse, men bør snarere løses ved konkret aftalefortolkning. Der henvises herved til bemærkningerne til § 23.

Herudover er der efter forslaget § 55, stk. 2, adgang til at pålægge bødestraf for grov eller oftere gentagen overtrædelse af § 9 og § 10.

11. Tilsyn med kreditgivere

11.1. Direktivets artikel 12 pålægger medlemsstaterne at gennemføre en ordning med administrativ kontrol med kreditgivere. Bestemmelsen opregner tre ordninger, som medlemsstaterne kan vælge imellem. Ordningerne kan kombineres. Afgørende er, at enhver kreditaftale eller ethvert tilbud om kredit er underlagt mindst én af de opregnede ordninger.

Efter den første ordning kræver kreditgivning og kreditformidling *administrativ tilladelse*. Såfremt de pågældende er omfattet af artikel 1 i direktiv 77/780/EØF om samordning af lovgivningen om adgang til at optage og udøve virksomhed som kreditinstitut, kan de undtages fra kravet om tilladelse, jf. direktivets artikel 12, stk. 2.

Efter den anden ordning skal kreditgivning og kreditformidling være underlagt *administrativ kontrol*.

Den tredje ordning pålægger medlemsstaterne at fremme oprettelsen af passende *institutioner, hvortil klager* vedrørende kreditaftaler eller kreditbetingelser kan rettes, og som kan give forbrugeren relevante oplysninger eller råd herom.

11.2. Der stilles ikke i dansk ret et generelt krav om tilladelse for at kunne yde eller formidle kredit. Kreditinstitutter, der er omfattet af direktiv 77/780/EØF, skal imidlertid have tilladelse til at drive virksomhed som kreditinstitut, dvs kreditinstitutter, der er omfattet af lov om banker og sparekasser m.v., lov om visse spare- og udlånsvirksomheder m.v., lov om visse kreditinstitutter og lov om realkreditinstitutter.

Dansk ret indeholder heller ikke nogen generel kontrolordning. Penge- og kreditinstitutter er dog undergivet tilsyn af *Finanstilsynet og Boligstyrelsen*.

Forbrugerombudsmanden har det administrative ansvar for markedsføringsloven og påser, at der i privat erhvervsvirksomhed ikke handles i strid med god markedsføringsskik. Endvidere henhører lov om betalingskort under denne institution. Forbrugerombudsmanden er således kompetent til at behandle

spørgsmål vedrørende hele direktivets anvendelsesområde. Forbrugerombudsmanden foretager dog ikke nogen systematisk kontrolvirksomhed, men han kan på grundlag af klager fra private eller organisationer tage sager op til behandling, hvis der skønnes at være behov herfor. Forbrugerombudsmanden kan endvidere ved forhandling søge at påvirke de erhvervsdrivende til at virke i overensstemmelse med god markedsføringsskik, han kan anlægge sag ved retten om forbud mod handlinger, der er i strid hermed, ligesom han i henhold til kreditkøbsloven, se nu lovforslagets § 56, stk. 2, kan anmode anklagemyndigheden om at nedlægge påstand om, at en kreditgiver ved dom for strafbart forhold frakendes retten til fortsat at drive den pågældende virksomhed. Forbrugerombudsmanden har en vis rådgivningskompetence.

Det falder derimod uden for Forbrugerombudsmandens virksomhedsområde at træffe konkrete afgørelser i civilretlige tvister. Såfremt sådanne indbringes for Forbrugerombudsmanden, henvises de til Forbrugerklagenævnet eller andet relevant klagenævn.

Forbrugerklagenævnet kan behandle klager fra forbrugere vedrørende varer eller arbejds- og tjenesteydelser, jf. lov om forbrugerklagenævnet § 1. Forbrugerklagenævnets virksomhedsområde omfatter derfor som udgangspunkt alle de af direktivet omfattede kreditaftaler. Ifølge lovens § 3, stk. 2, kan industriministeren bestemme, at visse varer, arbejds- eller tjenesteydelser eller erhvervsområder skal undtages fra nævnets virksomhed, eller at klage ikke kan rejses, når prisen for varer eller ydelsen overstiger en bestemt grænse. Ved bekendtgørelse nr. 793 af 15. december 1988 om Forbrugerklagenævnets virksomhedsområde er det bestemt, at nævnet kun kan behandle sager af en værdi op til 20.000, ved køb af motorkøretøjer dog op til 50.000 kr., jf. § 2. Direktivet omfatter sager af en værdi fra 1.600 kr. - 160.000 kr. En række varer, arbejds- og tjenesteydelser er endvidere undtaget i medfør af bekendtgørelsens § 3, stk. 2. Klager over visse kreditaftaler, der er omfattet af loven, vil således ikke kunne indbringes for Forbrugerklagenævnet.

Med virkning fra den 1. august 1988 har pengeinstitutternes organisationer og Forbrugerrådet endvidere oprettet *Pengeinstitutankenævnet*, som er kompetent til at behandle klager over danske pengeinstitutter. Ankenævnet er godkendt af Forbrugerklagenævnet i medfør af lov om Forbrugerklagenævnet § 12.

Det må antages, at alle kreditter, der er omfattet af loven, er undergivet tilsyn, enten i form af at der skal gives tilladelse til virksomheden, at virksomheden kontrolleres af en myndighed eller af Forbrugerom-

budsmanden eller at der kan klages til et ankenævn over virksomheden. Dansk ret opfylder således allerede direktivets artikel 12.

12. Særlige regler om kreditkøb

12.1. I forbindelse med indarbejdelsen af kreditkøbslovens regler om kreditkøb i lovforslaget har Justitsministeriet foretaget en fuldstændig omredigering af visse af bestemmelserne og af kreditkøbslovens kapitel 3 om køb med ejendomsforbehold. Baggrunden herfor er et ønske om at øge overskueligheden og forbedre systematikken. Dette er bl.a. sket ved en opdeling af loven i flere kapitler og ved udstrakt brug af overskrifter inden for det enkelte kapitel med henblik på at øge overskueligheden. En *paragrafnøgle* er optaget som bilag 3 til lovforslaget.

12.2. Den gældende kreditkøbslov finder anvendelse *både på forbrugerkøb og på andre køb*, hvor ikke andet er bestemt i loven, jf. § 4, stk. 1.

Forud for gennemførelsen af loven blev det nøje overvejet, om man lovteknisk burde vælge at samle de foreslåede regler i én lov om kreditkøb, eller om det burde foretrækkes at gennemføre to love, nemlig en om forbrugerkreditkøb og en om andre kreditkøb, jf. betænkning nr. 839/78 om køb på kredit, s. 55 f. Udvalgets flertal fandt imidlertid, at lovreguleringen burde ske i én samlet lov for at fremme overskueligheden og undgå afgrænsningsvanskeligheder.

Justitsministeriet er fortsat af den opfattelse, at det er principielt rigtigt at fastholde reguleringen i én enkelt lov. Justitsministeriet finder derimod, at der kan være grund til at overveje, om reglerne om ikke-forbrugerkøb bør holdes adskilt i et særligt kapitel i loven.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at erfaringerne med loven har vist, at den valgte teknik har gjort det vanskeligt for brugerne at skaffe sig overblik over, hvilke regler der gælder for den enkelte. Dette kunne derfor tale for, at der foretages en opdeling i loven af de regler, der gælder for forbrugerkøb og for ikke-forbrugerkøb.

Hertil kommer, at loven med indarbejdelsen af direktivets bestemmelser i endnu højere grad, end det er tilfældet med kreditkøbsloven, bliver en forbrugerbeskyttelseslov.

På den baggrund foreslås det, at reglerne om ikke-forbrugerkøb samles i et særligt kapitel, jf. lovforslagets kapitel 11.

12.3. Efter de gældende regler i kreditkøbsloven er det således, at sælgeren i forbrugerkøb med ejendomsforbehold skal afgive samtlige de i § 8 omhandlede oplysninger. Tilsidesætter sælgeren sin oplysningspligt, eller undlader sælgeren i et ikke-forbrugerkøb at afgive de i § 8, stk. 1, nr. 2 og 5, omhandlede

oplysninger, kan købekontrakten med ejendomsforbehold *ikke* danne grundlag for *umiddelbar tvangsfuldbyrdelse*, jf. kreditkøbslovens § 20, stk. 1, nr. 3. Kreditor tvinges derfor i disse tilfælde til at søge sit krav fastslået ved dom. Hvorledes påstand og dom skal formuleres i sådanne sager, har såvel i teori som i retspraksis givet anledning til uenighed.

Reglen i kreditkøbslovens § 20, stk. 1, nr. 3, har nærmest pønål karakter, idet den tvinger kreditor til et sagsanlæg og en efterfølgende fogedforretning, uden at der gives fuld omkostningsdækning for begge retsskridt, ligesom tilbagetagelsen forsinkes med den deraf forøgede risiko for tab hos kreditor. Reglen har været kritiseret for, at de pønale formål sikres gennem et regelsæt, der påfører domstolene en ganske overflødig arbejdsbyrde.

Det foreslås på den baggrund, at kreditkøbslovens § 20, stk. 1, nr. 3 ophæves, og at kreditgiver samtidig afskæres fra i almindelighed at kræve godtgørelse for omkostninger, som ellers ville påløbe i anledning af forbrugers misligholdelse, jf. forslaget § 24 og § 37, nr. 3. Hermed imødekommes den kritik, der har været rejst af de processuelle konsekvenser af, at en sælger tilsidesætter sin oplysningspligt.

Ved de foreslåede regler er det fastholdt, at sælgerens tilsidesættelse af oplysningspligten skal have alvorlige civilretlige konsekvenser, men de manglende oplysninger påvirker ikke kontraktens eksigibilitet.

12.4. Retsplejerådet har i betænkning nr. 1170/89 om tvangsfuldbyrdelse af andre krav end pengekrav foreslået, at retsplejelovens § 494, stk. 3, skal finde anvendelse ved tilbagetagelse af genstande købt med ejendomsforbehold. Herved er der givet fogedretten mulighed for at afslå *politifremstilling* i tilfælde, hvor kreditors fordring er beskeden, og hvor det samtidig er oplyst, at det købte ikke er i rekvisiti besiddelse, ligesom politifremstilling kan afslås i de tilfælde, hvor fyldestgørelse af en mindre fordring søges gennemført ved begæring om tilbagetagelse af genstande, som med en høj grad af sandsynlighed vil være omfattet af transgbeneficiet.

Det anføres i betænkningen s. 120 f., at der i de tilfælde, hvor bestemmelsen tænkes anvendt, kun meget sjældent vil blive tale om en tilbagetagelse, idet kreditors krav i medfør af kreditkøbslovens § 27, stk. 3, i disse sager som hovedregel vil blive omsat til et pengekrav.

Justitsministeriet kan tiltræde Retsplejerådets forslag, der er indarbejdet i lovforslagets § 44, stk. 3.

12.5. Retsplejerådet har i samme betænkning endvidere foreslået, at de fogedretlige værnetingsregler i retsplejelovens § 487 skal finde subsidiær anvendelse i de tilfælde, hvor der efter kreditkøbslovens § 20, stk. 3, ikke er værneting for kravet her i landet, jf. betænk-

ningen s. 52 f. og s. 121. Justitsministeriet kan tiltræde forslaget, der er indarbejdet i lovforslagets § 44, stk. 2, og § 51.

12.6. Endelig foreslås det, at bestemmelsen i kreditkøbslovens § 34 om kontohaverens ansvar for misbrug af kontokort, kreditkort eller anden legitimation udgår, da tilsvarende bestemmelser findes i betalingskortlovens § 21. Det bemærkes, at der ikke her ved er taget stilling til, hvor reglerne om ansvar for misbrug af kontokort på længere sigt skal placeres.

13. Høringsmyndigheder

Lovforslaget er samtidig med fremsættelsen sendt til høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Sø- og Handelsretten, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Aalborg, Den danske Dommerforening, Foreningen af dommerfuldmægtige i Danmark, Advokatrådet, Industriministeriet, Landbrugsministeriet, Landbrugsrådet, De danske Landboforeninger, Danske Husmandsforeninger, Monopoltilsynet, Forbrugerstyrelsen, Finanstilsynet, Forbrugerrådet, De danske Husmoderforeninger, Dansk Varefakta Nævn, Butikshandelens Fællesråd, Dansk organisation af detailhandelskæder, De Samvirkende Købmandsforeninger i Danmark, Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, Dansk Fødevareråd, Dansk Textil Union, Radiobranchen, Motorbranchens Fællesråd, Det Danske Handelskammer, Landsforeningen for Erhvervsinteresser, Håndværksrådet, Industrirådet, Entreprenørforeningen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Assurandør-Societetet, Den danske Bankforening, Danmarks Sparerkasseforening, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Danske indkøbschefers Landsforening, Den danske Forlæggerforening, Boligministeriet, Finansministeriet, Dansk Automobilhandler Forening, Forenede Danske Motorejere, Den danske boghandlerforening, Boghandlernes Hus, Bygge- og anlægsrådet, Det Kooperative Fællesforbund, Andelsudvalget, Realkreditrådet, Danske Elværkers forening, Dansk Postordreforening, FEMA, Danske Finansieringsselskaber Forening, Dansk Detail Konto, Detailhandelens Kreditformidlingsråd, Foreningen af Finansholdingselskaber.

14. Økonomiske og administrative konsekvenser

Lovforslaget skønnes ikke at indebære økonomiske eller administrative konsekvenser af væsentlig betydning for det offentlige.

I forbindelse med lovens gennemførelse vil Justitsministeriet i nødvendigt omfang tage skridt til at informere forbrugere og erhvervsliv om indholdet af de nye regler.

En række af lovens bestemmelser træder først i kraft den 1. januar 1993. Blandt andet skal kreditgivere først fra dette tidspunkt oplyse forbrugeren om de årlige kreditomkostninger i procent i forbindelse med indgåelsen af en kreditaftale. Justitsministeriet er på denne baggrund indstillet på, at der også i løbet af 1992 skal informeres om de ændrede regler.

De nødvendige omkostninger i forbindelse med informationsvirksomheden forventes at kunne afholdes af Justitsministeriets lovreserve.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til kapitel 1

Dette kapitel indeholder regler om lovens anvendelsesområde, dens definitioner og fravigelighed.

Til § 1

Bestemmelsen angiver lovens anvendelsesområde, nemlig kreditaftaler, hvor en erhvervsdrivende som led i sit erhverv yder kredit til en forbruger. Bestemmelsen indeholder endvidere en definition af begreberne kreditgiver og forbruger. Definitionerne svarer til de i direktivets art. 1, stk. 2, litra a-b, indeholdte bestemmelser. Begrebet kreditgiver refererer sig overalt i loven til forbrugeren eller køberens modpart. Begrebet omfatter både kreditgiveren og den, der har erhvervet kreditgiverens rettigheder ifølge aftalen, medmindre andet fremgår direkte af loven. I kredittøb omfatter begrebet 1) sælgeren, der har givet henstand med betalingen, 2) den, der har erhvervet sælgerens rettigheder i henhold til kredittøbet, 3) den i § 4, stk. 1, nr. 2, nævnte trediemand, der har finansieret købet, samt 4) den, der har erhvervet den i § 4, stk. 1, nr. 2, nævnte trediemands rettigheder i anledning af kredittøbet. Det er ikke fundet nødvendigt direkte i lovteksten at medtage en bestemmelse svarende til kredittøbslovens § 1, stk. 3. Med hensyn til definitionen af en forbruger henvises der til de almindelige bemærkninger pkt. 5.2.

Til § 2

Bestemmelsen fastslår, at lovens kapitel 11 gælder for køb på kredit, hvor kreditgiverens medkontrahent er en erhvervsdrivende. I kapitel 11 er samlet de regler, der efter kredittøbsloven gælder for ikke-forbruger køb. Disse bestemmelser skal fortsat gælde efter forslaget. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til kapitel 11.

2. pkt. svarer til kredittøbslovens § 5, stk. 2.

Til § 3.

I *stk. 1* opregnes en række kreditaftaler, som loven ikke finder anvendelse på, selvom de er omfattet af definitionen af en kreditaftale i forslagets § 1, stk. 1.

Bestemmelsen i *nr. 1* svarer til direktivets art. 2, stk. 1, litra a. Undtagelsen omfatter alle kreditforeningslån og ethvert prioritetslån, der optages med henblik på køb af fast ejendom eller med henblik på opførelse, modernisering eller forbedring af en bygning. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, pkt. 6.2.

Bestemmelsen i *nr. 2* svarer til direktivets art. 2, stk. 1, litra g. Bestemmelsen har en parallel i kredittøbslovens § 5, idet den dog omfatter alle kreditaftaler og således ikke er begrænset til kredittøb. Betalingsfristen er endvidere fastsat til 3 måneder, hvor den efter kredittøbslovens § 5 højst kan være »løbende måned + 1 måned«, det vil i praksis sige indtil 2 måneder.

Ifølge *stk. 2* gælder denne undtagelse dog ikke, hvis der foreligger et køb med ejendomsforhold, eller et kredittøb i henhold til en aftale om kredit med variabelt lånebeløb. Undtagelsen i kredittøbslovens § 5 gælder heller ikke for de nævnte kreditter.

Det fastslås i *stk. 3*, at lovens kapitel 2 om kreditgiverens oplysningspligt ikke gælder for kreditaftaler, hvor der ikke betinges vederlag for kreditten. Det samme gælder efter kredittøbslovens § 32. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, pkt. 6.4.

Til § 4.

Stk. 1 indeholder en definition af begrebet kreditaftale. Definitionen svarer til direktivets art. 1, stk. 2, litra c.

Bestemmelsen i *stk. 2* svarer til direktivets art 1, stk. 2, litra c, 2. pkt. Ifølge en erklæring til rådprotokollen afgivet af Ministerrådet og Kommissionen omfatter denne bestemmelse løbende ydelser, såsom gas, vand, el, aftaler om regelmæssig vedligeholdelse, sæsonkort til transport, ratevis betaling af forsikringspræmier og lignende, hvor betalingen sker sideløbende med ydelsen. Hvis der i forbindelse med sådanne kontrakter kan betales helt eller delvis bagud, vil den derved ydede kredit således ikke være omfattet af loven.

Til § 5.

Bestemmelsen fastslår, hvad der forstås ved et kredittøb.

Stk. 1 svarer til kreditkøbslovens § 1, stk. 2, idet det dog efter forslaget ikke længere er en betingelse, at der er givet henstand eller ydet kredit før salgsgenstandens overgivelse til forbrugeren. Reglerne finder således anvendelse, uanset om kreditten er ydet før eller efter salgsgenstandens overgivelse. Derimod stilles der fortsat krav om, at ejendomsforbehold skal være aftalt senest samtidig med overgivelsen til køberen, jf. lovforslagets § 33. Ændringen af definitionen af et kreditkøb får derfor kun betydning for kreditkøb, hvor der ikke er aftalt ejendomsforhold.

Stk. 2 svarer til kreditkøbslovens § 4, stk. 3.

Til § 6

Bestemmelsen svarer til kreditkøbslovens § 2, idet *stk. 1* dog har undergået en sproglig omformulering. Der er med den ændrede formulering ikke tilsigtet nogen realitetsændring.

Til § 7

Bestemmelsen indeholder regler om lovens fravigelighed. Bortset fra § 48, der finder anvendelse i ikke-forbrugerkøb, kan lovens regler ikke fraviges ved forudgående aftale. Dette svarer til retstilstanden efter kreditkøbslovens § 6.

Til kapitel 2

Kapitlet indeholder regler om kreditgivers oplysningspligt over for forbrugeren i forbindelse med indgåelse af kreditaftaler.

Til § 8

Bestemmelsen svarer til direktivets art. 4, stk. 1, og medfører en forpligtelse for kreditgiver til at oprette en skriftlig aftale om kreditten. Dansk ret indeholder ikke noget generelt krav om, at aftaler skal oprettes skriftligt, men kreditkøbslovens § 8, stk. 2, stiller indirekte et krav herom for så vidt angår forbrugerkøb, der ikke er kontokøb, og hvor kreditkøbsprisen overstiger 1.000 kr. Det samme gælder for kontoaftaler, jf. kreditkøbslovens § 32. Selv om der ikke formelt stilles krav om oprettelse af en skriftlig aftale, er det dog i praksis som oftest nødvendigt af bevismæssige grunde. Der indgås næppe i dag mundtlige kreditaftaler, og i hvert fald ikke i noget nævneværdigt omfang, hvorfor bestemmelsen ikke vil medføre den store ændring i forhold til gældende praksis.

Kravet om, at kreditaftalen skal oprettes skriftligt, er efter forslaget ikke en gyldighedsbetingelse. En mundtlig kreditaftale er således ikke i sig selv ugyldig.

Som noget nyt skal der endvidere oplyses om aftalens øvrige væsentlige vilkår. Heller ikke denne bestemmelse kan anses for nogen væsentlig ændring i forhold til gældende praksis. Det vil således være vanskeligt at anse et væsentligt vilkår for aftalt, hvis det ikke fremgår af en skriftlig aftale.

Stk. 2 svarer til kreditkøbslovens § 8, stk. 2, idet reglen dog nu gælder for alle kreditaftaler, der er omfattet af loven.

Til § 9

Bestemmelsen omhandler *kreditaftaler med fast lånebeløb* og pålægger kreditgiver at give forbrugeren en række oplysninger om den tilbudte kredit. Oplysningerne skal gives ved aftalens indgåelse og skal fremgå af den skriftlige aftale, jf. forslaget § 8.

Som noget nyt foreslås det, at kreditgiver skal oplyse om de årlige omkostninger i procent. Der henvises herved til almindelige bemærkninger pkt. 7 og til bemærkningerne nedenfor til nr. 3.

Oplysningerne skal dog ikke gives, hvis det samlede beløb, der skal betales i henhold til kreditaftalen, ikke overstiger 1.500 kr., jf. forslaget § 4. Bestemmelsen svarer for så vidt til kreditkøbslovens § 8, der dog kun finder anvendelse på kreditkøb, der ikke sker i henhold til en kontoaftale, ligesom beløbsgrænsen er 1.000 kr. Begrundelsen for reglen er, at det især for mindre erhvervsdrivende kan være byrdefuldt at give de nævnte oplysninger skriftligt. Det foreslås derfor, at bestemmelsen udvides til at gælde for alle kreditaftaler. Beløbsgrænsen foreslås endvidere forhøjet til 1.500 kr. som følge af prisudviklingen. Da direktivets regler om oplysningspligt omfatter alle kreditter over 200 ECU (ca. 1.600 kr.), kan beløbsgrænsen ikke forhøjes yderligere.

Ved postordresalg er det efter gældende ret tilstrækkeligt, at oplysningerne i kreditkøbslovens § 8 gives senest samtidig med sælgerens fremsendelse af varen til køberen, jf. bekendtgørelse nr. 14 af 14. januar 1987, § 2. Ifølge en erklæring til rådsprotokollen finder Ministerrådet og Kommissionen, at de i direktivets artikel 4 krævede oplysninger ved postordresalg kan trykkes på selve ordresedlen eller i postordrekataloget, i sidstnævnte tilfælde forudsat at forbrugers opmærksomhed henledes på oplysningerne ved en tydelig henvisning på ordresedlen.

Oplysningspligtens nærmere indhold fremgår af nr. 1-7.

Ifølge *nr. 1* skal forbrugeren have oplysning om *hovedstolen* på lånet. Ifølge kreditkøbslovens § 8, stk. 1, nr. 1, skal forbrugeren have oplysning om »kontantprisen«. Kontantprisen findes ved til hovedstolen at tillægge en eventuel udbetaling, jf. nr. 2. Da kontantprisen kan udfindes ved et simpelt regnestykke, og da

den i øvrigt vil fremgå af skiltningen i forretningen, har Justitsministeriet ikke fundet grundlag for at kræve kontantprisen oplyst ved siden af hovedstolen. Ved andre kreditaftaler end kreditkøb har det desuden ingen mening at kræve oplysning om kontantprisen.

Efter *nr. 2* skal der gives oplysning om *størrelsen af en eventuel udbetaling*. Bestemmelsen svarer til kreditkøbslovens § 8, stk. 1, nr. 2.

Nr. 3 fastslår, at forbrugeren skal have oplysning om *kreditomkostningerne* angivet som et beløb. Bestemmelsen svarer til kreditkøbslovens § 8, stk. 1, nr. 3. Efter bestemmelsen i lovforslagets § 13, stk. 1, omfatter kreditomkostningerne alle renter og andre tillæg til kontantprisen.

Ifølge *nr. 4* skal der gives oplysning om *de årlige omkostninger i procent*. Bestemmelsen svarer til direktivets art. 4, stk. 2, litra a. De årlige omkostninger i procent er i direktivets art. 1, stk. 2, litra e, defineret som den samlede pris for kreditten udtrykt i procent pr. år af det ydede kreditbeløb, dvs. hovedstolen. Ved beregningen af de årlige omkostninger i procent skal der tages hensyn til kreditomkostningerne som defineret i nr. 3. De nærmere regler for beregningen af de årlige omkostninger i procent fremgår af forslagens §§ 16-18, jf. bemærkningerne hertil.

Efter *nr. 5* skal forbrugeren have oplysning om *det samlede beløb, der skal betales* efter aftalen. Bestemmelsen svarer til direktivets art. 4, stk. 2, litra c, og kreditkøbslovens § 8, stk. 1, nr. 4.

Endelig skal forbrugeren efter *nr. 6* have oplysning om *de enkelte ydelser, disses antal og forfaldstid*. Bestemmelsen svarer til direktivets art. 4, stk. 2, litra c, og kreditkøbslovens § 8, stk. 1, nr. 5.

Bestemmelsen i *stk. 2* svarer til direktivets art. 4, stk. 2, litra b, hvorefter der skal ske angivelse af de betingelser, hvorunder størrelsen af de årlige omkostninger i procent kan ændres. Hvis det aftales, at et eller flere vilkår kan eller skal ændres under kreditaftalens forløb, vil dette påvirke størrelsen af de årlige omkostninger i procent. Forbrugeren skal i givet fald oplyses herom.

Stk. 3 svarer til direktivets art. 4, stk. 2, litra b, 2. pkt. Forslagets § 18 opregner en række standardforudsætninger, som skal lægges til grund for beregningen af de årlige omkostninger i procent, hvis ikke andet fremgår af aftalen. Herudover påhviler det kreditgiveren at opstille passende forudsætninger, der muliggør en beregning af de årlige omkostninger i procent. Det forudsættes, at der næppe vil forekomme tilfælde, hvor det ikke er muligt at beregne de årlige omkostninger i procent, såfremt der opstilles passende forudsætninger for beregningen.

Hvis betingelsen er opfyldt, kan kreditgiver nøjes med at oplyse om den årlige nominelle rente.

Til § 10

Bestemmelsen omhandler *kreditaftaler med variabelt lånebeløb* i form af kontoaftaler, kreditkortkonti, kassekreditter og lignende. Bestemmelsen svarer i princippet til kreditkøbslovens § 32. Bestemmelsen er dog ikke begrænset til kontoaftaler, der kan udnyttes til køb, jf. kreditkøbslovens § 3, eller kontoaftaler, der kan udnyttes til såvel køb af løsøre som til erhvervelse af andre ydelser, jf. kreditkøbslovens § 35. Bestemmelsen omfatter således enhver form for kredit med variabelt lånebeløb, der er omfattet af loven, og som er oprettet med henblik på forbrug. Bestemmelsen pålægger kreditgiver at give forbrugeren en række oplysninger om kreditten, herunder de årlige omkostninger i procent.

Kreditgiver skal ifølge *nr. 1* oplyse forbrugeren om *kreditrammen*. Bestemmelsen svarer til kreditkøbslovens § 32, nr. 2.

Efter *nr. 2* skal forbrugeren have oplysning om de nærmere regler og betingelser for pålæg af *kreditomkostninger* samt beregningsmåden for sådanne omkostninger, herunder eventuelt den nominelle årlige rente. Bestemmelsen svarer til kreditkøbslovens § 32, nr. 3, men omfatter i modsætning til denne også et eventuelt stiftelsesgebyr, jf. kreditkøbslovens § 32, nr. 1.

Ifølge *nr. 3* skal kreditgiveren oplyse forbrugeren om *de årlige omkostninger i procent* ved forskellige udnyttelser af kontoen.

Da man ikke ved indgåelse af en kontoaftale kan vide, i hvilket omfang kontoen vil blive udnyttet, kan den effektive rente kun angives i eksempelform ved forskellige typiske udnyttelser af kontoen. Forbrugeren vil herved kunne se, hvilke måder at udnytte kreditten på som giver henholdsvis de højeste og laveste relative kreditomkostninger.

Oplysningen om de årlige omkostninger i procent ved en bestemt udnyttelse af kreditten må endvidere være ledsaget af oplysninger om, hvilke forudsætninger der i den forbindelse er gjort. Såfremt forudsætningerne ikke fremgår af aftalen, indeholder forslagens § 17, stk. 2, og § 18 en række forudsætninger, som i givet fald må lægges til grund.

Efter forslagens § 16, stk. 3, kan justitsministeren fastsætte nærmere regler om fremgangsmåden ved beregning af de årlige omkostninger i procent. Det er hensigten at udnytte denne hjemmel til bl.a. at fastsætte nærmere regler om forudsætninger med hensyn til udnyttelsesgrad, som skal lægges til grund ved beregningen af de årlige omkostninger i procent.

Efter *nr. 4* skal kreditgiver oplyse forbrugeren *det samlede beløb, der skal betales* ved forskellige udnyttelser af kontoen. Bestemmelsen, der er ny, svarer til direktivets art. 4, stk. 2, litra c.

Ifølge *nr. 5* skal kreditgiver oplyse, *hvorledes gælden skal betales*. Bestemmelsen svarer til kreditkøbslovens § 32, nr. 4.

Efter *nr. 6* skal det oplyses, hvor ofte forbrugeren vil modtage *kontoudtog*. Bestemmelsen svarer til kreditkøbslovens § 32, nr. 5.

Efter *nr. 7* skal der oplyses om betingelserne for ophævelse af aftalen. Bestemmelsen, der er ny, svarer til direktivets art. 6, stk. 1, 3. led.

Til § 11

Bestemmelsen svarer til kreditkøbslovens § 33. Som nævnt i bemærkningerne til § 10 omfatter bestemmelsen imidlertid nu alle former for kreditaftale med variabelt lånebeløb.

Til § 12

Bestemmelsen svarer til direktivets art. 6, stk. 3, og indeholder regler om stiltiende accepterede overtræk. Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 9.

Til § 13

Stk. 1 svarer til direktivets art. 1, stk. 2, litra d, og indeholder en definition af kreditomkostningerne, nemlig alle omkostninger, herunder renter og andre omkostninger, som forbrugeren skal betale for kreditten. Med henblik på opgørelsen af de årlige omkostninger i procent, jf. forslaget § 9, stk. 1, nr. 4, og § 10, stk. 1, nr. 3, bestemmer direktivets art. 1a, stk. 2, at der skal ses bort fra en række nærmere opregnede kreditomkostninger. En bestemmelse svarende hertil er medtaget i stk. 2. De nævnte kreditomkostninger skal oplyses særskilt over for forbrugeren, jf. lovforslagets § 14.

Ifølge *nr. 1* skal der ses bort fra *misligholdelsesomkostninger*.

Efter *nr. 2* ses der endvidere bort fra omkostninger, som forbrugeren skal betale, *hvad enten der købes kontant eller på kredit*. Bestemmelsen omfatter f.eks. leveringsomkostninger.

Ifølge *nr. 3* skal der ses bort fra *omkostninger ved overførsel af penge*. Bestemmelsen omfatter f.eks. omkostninger ved at overføre penge til kreditgiver pr. giro eller ved post- eller bankanvisning. Bestemmelsen omfatter også et eventuelt checkgebyr, hvis forbrugeren betaler med check trukket på egen konto.

Ifølge *stk. 3* gælder denne undtagelse dog kun, hvis forbrugeren har *rimelig valgfrihed* med hensyn til, hvorledes pengeoverførelsen skal ske. Hvis det f.eks. er aftalt, at betaling kun kan ske til kreditgivers bank, og hvis dette medfører ekstra omkostninger for forbrugeren i forhold til f.eks. betaling pr. giro, vil omkostningerne herved skulle medtages i de samlede kreditomkostninger i forslaget § 13, stk. 1, og de vil dermed indgå i beregningen af de årlige omkostninger i procent.

Efter *nr. 4* ses der bort fra *omkostninger ved at føre en konto til brug ved betaling af ydelserne på kreditten*, bortset fra omkostninger ved opkrævning af betalinger, hvad enten de opkræves kontant eller på anden måde. Hvis forbrugeren i forbindelse med indgåelsen af en kreditaftale med et pengeinstitut samtidig opretter en konto, f.eks. en lønkonto, til brug ved betaling af ydelserne på lånet, skal eventuelle omkostninger ved at føre denne konto ikke medtages ved beregningen af de årlige omkostninger i procent.

Undtagelsen finder ifølge *stk. 3* kun anvendelse, hvis forbrugeren har *rimelig valgfrihed* med hensyn til, hvorledes tilbagebetalingen skal ske. Modifikationen i stk. 3 tager især sigte på den praksis, der følges i en række EF-lande, hvor opkrævning af ydelser på kreditten ofte sker ved, at en inkassator retter henvendelse til forbrugeren på dennes bopæl.

Bestemmelsen i nr. 4 finder heller ikke anvendelse på *omkostninger ved opkrævning af betalinger*, f.eks. gebyrer for udsendelse af girokort til brug ved betaling, når gebyret ifølge aftalen kan opkræves særskilt hos forbrugeren. Et sådant gebyr skal altså medtages ved beregningen af de årlige omkostninger i procent.

Ifølge *nr. 5* ses der bort fra *medlemsbidrag* ved optagelse i foreninger eller sammenslutninger i henhold til en anden aftale end kreditaftalen, selv om disse bidrag har indvirkning på kreditvilkårene. Bestemmelsen omfatter f.eks. de kreditter, der ydes af pensionskasser, låneforeninger, forbrugsforeninger og lignende, hvor det typisk er en forudsætning for at opnå kreditten, at forbrugeren har betalt et medlemsbidrag til foreningen m.v.

Endelig ses der ifølge *nr. 6* bort fra *forsikrings- eller garantiomkostninger*, medmindre forsikringen eller garantien skal tjene til sikkerhed for kredittens tilbagebetaling. Bestemmelsen finder kun anvendelse, hvor kreditgiver som vilkår for ydelse af kreditten forlanger, at der tegnes forsikring eller stilles garanti. Omfattet af bestemmelsen er f.eks. forsikringer, der i forbindelse med et køb med ejendomsforbehold eller et fritstående billån, hvor der er givet pant i bilen, skal sikre kreditgiver mod salgsgenstandens eller pantegenstandens hændelige undergang. Forsikringer, der skal tjene til sikkerhed for kredittens tilbage-

betaling, som f.eks. livsforsikringer, hvor policen lægges til sikkerhed for kreditten, er ikke omfattet af undtagelsen, men derimod af hovedreglen i § 13, stk. 1. Præmien skal altså medtages ved beregningen af de årlige omkostninger i procent. Sikringsomkostninger som f.eks. omkostninger ved tinglysning af pantebreve er også omfattet af hovedreglen i § 13, stk. 1.

Til § 14

Bestemmelsen svarer til direktivets art. 4, stk. 2, litra d. Som nævnt i bemærkningerne til forslaget § 13 stk. 2-3, skal visse nærmere opregnede kreditomkostninger ikke medtages ved beregningen af de årlige omkostninger i procent. Forbrugeren skal imidlertid have særskilt oplysning om dem i kontrakten.

Hvis kreditgiver kender størrelsen af de nævnte omkostningselementer, skal oplysning herom fremgå af kontrakten. Hvis han ikke kender størrelsen af omkostningselementerne, skal der i stedet så vidt muligt angives en beregningsmåde for omkostningerne, eller der skal foretages et skøn over omkostningernes størrelse.

I mange tilfælde vil kreditgiver være afhængig af oplysninger fra tredjemand for at kunne opfylde sin oplysningspligt efter denne bestemmelse. Det må på den baggrund anses for tilstrækkeligt, at kreditgiver angiver omkostningens størrelse i typetilfældet. Der kan f.eks. nævnes det tilfælde, at det stilles som vilkår for et billån, at bilen skal være kaskoforsikret. I dette tilfælde må det anses for tilstrækkeligt, at kreditgiver angiver forsikringspræmiens størrelse ved et bestemt bilmærke og ved en given risikogruppe.

Til § 15

Bestemmelsen svarer til dels til kreditkøbslovens § 37.

Af kreditkøbslovens § 8 sammenholdt med § 6 og § 37 følger, at aftaler om, at renten skal variere med forhold, som kreditor har indflydelse på, ikke er bindende for køberen. Bestemmelserne er på samme måde til hinder for, at kreditor forbeholder sig adgang til at forhøje renten, medmindre forbeholdet er baseret på forhold, som kreditor er uden indflydelse på. Er der tale om en kreditaftale med variabelt låneløb, må kreditor som i andre løbende forhold kunne opsiges aftalen med det aftalte opsigelsesvarsel med tilkendegivelse om, at der vil ske renteforhøjelse for så vidt angår træk på kontoen, der sker efter varslets udløb. Forbrugeren er dog berettiget til at afvikle den på dette tidspunkt bestående saldo på de hidtil aftalte vilkår. Tilsvarende antages at gælde for så vidt angår andre kreditomkostninger efter aftalen.

Det foreslås, at disse regler fortsat skal gælde, og at de skal gælde for alle kreditaftaler, der er omfattet af loven, medmindre kreditgiver har tilladelse til at drive virksomhed efter lov om banker og sparekasser m.v. eller lov om realkreditinstitutter. En tilsvarende undtagelse for penge- og realkreditinstitutter gælder efter rentelovens § 7, stk. 4. Justitsministeriet har fundet det forsvarligt at gøre en undtagelse for de nævnte institutter under hensyn til, at de efter lovgivningen er undergivet særligt tilsyn.

I stk. 3 foreslås det, at disse regler også skal finde anvendelse for andre kreditomkostninger end renten. Det kan således kun aftales, at omkostningerne skal variere med forhold som kreditgiver er uden indflydelse på, f.eks. forbrugerprisindekset eller lignende.

Stk. 4 pålægger kreditgiveren en pligt til løbende at underrette forbrugeren om ændringer i renten eller de øvrige omkostninger. Bestemmelsen svarer til direktivets art. 6, stk. 2.

Til § 16

Stk. 1 svarer til direktivets art. 1a, stk. 1, og indeholder definitionen af de årlige omkostninger i procent.

Stk. 2 fastslår, at beregningen af de årlige omkostninger i procent skal foretages i overensstemmelse med den matematiske formel, der er optaget i bilaget til loven, og som svarer til bilag II i ændringsforslaget til direktivet.

Stk. 3 indeholder en bemyndigelse for justitsministeren til at fastsætte nærmere regler om beregningen af de årlige omkostninger i procent.

Det er hensigten med hjemmel i denne bestemmelse at udstede en bekendtgørelse, der fastsætter de nærmere regler for, hvorledes beregningen af de årlige omkostninger i procent skal foretages. Bekendtgørelsen vil bl.a. indeholde regler om, hvor nøjagtig angivelsen af de årlige omkostninger i procent skal være, og hvilke forudsætninger, udover de i forslaget § § 17-18 nævnte, herunder om udnyttelsesgrad og validering af betalinger, der skal anvendes.

Til § 17

Bestemmelsen svarer til direktivets art. 1a, stk. 4. Herefter skal beregningen foretages på tidspunktet for aftalens indgåelse. Ved senere ændringer af den oprindelige kreditaftale skal forbrugeren ikke have oplysning om de årlige omkostninger i procent. Der skal således ikke tages højde for en eventuel efterfølgende ændring af aftalen, f.eks. i form af en aftale om yderligere henstand. Der skal heller ikke tages højde for omkostninger i forbindelse med forbrugerenes misligholdelse af kreditaftalen.

Til § 18

Bestemmelsen indeholder en række forudsætninger, som i givet fald skal anvendes ved beregningen af de årlige omkostninger i procent, hvis aftalen ikke fastlægger, hvad der skal gælde. Bestemmelsen svarer til direktivets art. 1a, stk. 6 og 7.

Til kapitel 3

Kapitlet, der svarer til kreditkøbslovens kapitel 4a, blev indsat i forbindelse med »kartoffelkuren« og indeholder en række regler, der tilsigter at begrænse det lånefinansierede forbrug.

Til § 19

Bestemmelsen svarer til kreditkøbslovens § 35a.

Som følge af reglen i lovforslagets § 6, stk. 2, finder bestemmelsen også anvendelse på køb med ejendomsforbehold, der er betegnet som en lejekontrakt, når det må antages at have været meningen, at modtageren skal blive ejer af tingen. Det er derfor ikke fundet nødvendigt, at medtage en udtrykkelig bestemmelse herom svarende til kreditkøbslovens § 35 b.

I *stk. 2* er begrebet kontantprisen nærmere defineret. Definitionen svarer til kreditkøbslovens § 8, stk. 1, nr. 1.

Til § 20

Bestemmelsen svarer til kreditkøbslovens § 35c.

Til kapitel 4

Kapitlet indeholder en bestemmelse om forbud mod underpant i kreditkøb. Kapitlet har én paragraf.

Til § 21

Bestemmelsen svarer til kreditkøbslovens § 9.

Til kapitel 5

Kapitlet regulerer forbrugers adgang til at kræve nedsættelse af et urimeligt vederlag eller omkostningsbeløb. Kapitlet har én paragraf.

Til § 22

Bestemmelsen svarer til generalklausulen i kreditkøbslovens § 10. Den gælder imidlertid nu for alle kreditaftaler, der er omfattet af loven, og er således ikke begrænset til kreditkøb. En lignende generalklausul findes dog i forvejen i aftalelovens § 36, hvorefter en aftale kan tilsidesættes helt eller delvis, hvis

det vil være urimeligt eller i strid med redelig handlemåde at gøre den gældende. Den foreslåede bestemmelse medfører således næppe nogen væsentlige ændringer i den gældende retstilstand. Der kan i øvrigt peges på, at en lignende bestemmelse tidligere fandtes i gældslovens § 8, der blev ophævet i forbindelse med gennemførelsen af aftalelovens § 36.

Til kapitel 6

Kapitlet indeholder regler om virkningen af, at kreditor ikke overholder sin oplysningspligt efter kapitel 2.

Til § 23

Stk. 1 svarer til kreditkøbslovens § 38, stk. 1, 1. pkt. Bestemmelsen i kreditkøbslovens § 38, stk. 1, 2. pkt., hvorefter kontantprisen, hvis den ikke er oplyst, skal fastsættes efter købelovens § 72, er udgået som følge af, at kontantprisen ikke længere skal oplyses, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 9.

Stk. 2 indeholder i 1. pkt. en bestemmelse svarende til kreditkøbslovens § 38, stk. 2. I 2. pkt. indføres en ny regel, der fastslår virkningen af, at de årlige omkostninger i procent er for lavt angivet. Herefter kan kreditor, når der er tale om en *kreditaftale med fast lånebeløb*, ikke kræve højere omkostninger, end hvad der svarer til den procentsats, der er angivet i kontrakten.

Hvis der er uoverensstemmelse mellem oplysningen om kreditomkostningerne angivet som et beløb og som de årlige omkostninger i procent, skal forbrugeren kun betale kreditomkostninger i overensstemmelse med den af opgørelserne, som er mest gunstig, idet forbrugeren har ret til at bygge på de oplysninger, der skal gives. Selv om den nævnte uoverensstemmelse som oftest vil bero på regnefejl eller ukyndighed, er det dog rimeligt at sanktionere overtrædelser med en nedsættelse af omkostningerne, da oplysningen kan have været bestemmende for forbrugeren, for hvem fejls årsag må være uvedkommende. Det er imidlertid klart, at der kan være tilfælde, hvor uoverensstemmelsen er af åbenbart uvæsentlig betydning. I sådanne tilfælde følger det af *stk. 3*, at kreditgiver kan kræve de faktiske kreditomkostninger betalt.

Kan det på grundlag af de i øvrigt foreliggende oplysninger konstateres, at kreditomkostningerne er blevet angivet for højt både som beløb og som de årlige omkostninger i procent, følger det af almindelige aftaleretlige fortolkningsprincipper, at forbrugeren kun skal betale de kreditomkostninger, som en korrekt udregning fører til.

Har kreditor ved indgåelsen af en *kreditaftale med variabelt lånebeløb* undladt at oplyse forbrugeren om de nærmere regler og betingelser for pålæg af kreditomkostninger, jf. § 10, stk. 1, nr. 2, eller er et beløb, som forbrugeren skal betale, blevet angivet for lavt, følger det af almindelige aftaleretlige fortolkningsprincipper, at kreditgiver ikke kan kræve mere af forbrugeren end denne ved aftalens indgåelse kan antages at været gået ind på at betale. Der er derfor i disse tilfælde ikke behov for en særlig civilretlig sanktionsregel.

Har kreditgiver ikke - som foreskrevet i § 10, stk. 1, nr. 3, - givet oplysning om de årlige omkostninger i procent ved forskellige udnyttelser af kreditten, ville en sanktion, hvorefter der altid skulle ske nedsættelse af kreditomkostningerne, kunne få store økonomiske konsekvenser for kreditgiver, da der ved indgåelsen af kreditaftaler med variabelt lånebeløb normalt benyttes fortrykte standardkontrakter, og kreditgiveren vil derfor typisk have tilsidesat sin oplysningspligt over for et stort antal forbrugere. Da der i denne situation er tale om oftere gentagen overtrædelse af § 10, vil forholdet imidlertid være strafbart efter lovforslagets § 55, stk. 2, hvorfor der ikke er samme behov for en civilretlig sanktion som ved tilsidesættelse af oplysningspligten i kreditaftaler med fast lånebeløb.

Det vil endvidere være muligt for forbrugermiddelen og medfør af markedsføringsloven at skride ind over for tilsidesættelser af oplysningspligten.

På baggrund af det anførte har Justitsministeriet ikke fundet, at oplysningspligten ved kreditaftaler med variabelt lånebeløb bør være omfattet af den særlige civilretlige sanktionsregel i § 23.

Stk. 3 og stk. 4 svarer til kreditkøbslovens § 38, stk. 3 og 4.

Til § 24

Bestemmelsen tilsigter at fastholde motivationen for sælgeren til at opfylde sin oplysningspligt i kreditkøb. Det foreslås, at tilsidesættelsen af oplysningspligten civilretligt - ud over de allerede eksisterende konsekvenser - skal medføre, at kreditgiver i almindelighed selv må afholde alle omkostninger ved inddrivelsen af sit tilgodehavende. Det overlades hermed til domstolene at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Udgangspunktet er, at kreditgiver selv skal bære omkostningerne ved inddrivelsen, når han ikke har givet forbrugeren de nødvendige oplysninger. Der kan dog være tilfælde, hvor det ikke vil være rimeligt at pålægge kreditgiveren at afholde alle omkostningerne ved inddrivelsen, f.eks. hvis forbrugeren har appelleret en utvivlsomt rigtig afgørelse til landsretten for at forhale betalingen. Der kan i så-

danne tilfælde være grundlag for at pålægge forbrugeren helt eller delvis at betale omkostningerne herved.

Forslaget omfatter alle kreditkøbssager, og reglen skal således også anvendes af domsretten og af fogedretten, hvis en sag angår et kreditkøb uden ejendomsforbehold. Der skal således hverken tilkendes omkostninger i domsretten eller i fogedretten. Reglen skal påses ex officio. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 35.

Til kapitel 7

Kapitlet indeholder regler om forbrugers adgang til indfrielse af fordringen før forfaldstidspunktet og om opgørelse af kreditors krav i forbindelse hermed. Endvidere indeholder kapitlet regler om forbrugers adgang til at bestemme, hvorledes indbetalingen til kreditor skal afskrives på fordringen.

Til § 25

Direktivets artikel 8 giver forbrugeren ret til at opfylde sine forpligtelser i henhold til en kreditaftale forud for forfaldstidspunktet. Forbrugeren har i den forbindelse ret til en rimelig reduktion af de samlede kreditomkostninger.

Kreditkøbslovens § 13 giver køberen ret til at betale sin gæld, uanset om den er helt eller delvis forfalden. Opgørelsen af kravet skal i så fald ske efter kreditkøbslovens § 15, der må antages at sikre en rimelig reduktion af kreditomkostningerne. Uden for kreditkøbslovens område giver dansk ret ikke forbrugeren ret til at indfri gælden før forfaldstid med den virkning, at kreditomkostningerne nedsættes.

Forslagets §§ 25-26, der svarer til kreditkøbslovens § 13 og § 15, er derfor gjort anvendelig på alle kreditaftaler, der er omfattet af loven.

Til § 26

Bestemmelsen svarer til kreditkøbslovens § 15. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 25.

I *stk. 3* er udtrykket »kontantprisen« erstattet med begrebet »hovedstolen« under hensyn til, at kreditgiver ikke længere skal oplyse forbrugeren om kontantprisen, jf. lovforslagets § 9, stk. 1, nr. 1. Reglen i kreditkøbslovens § 15, stk. 3, har været kritiseret som værende matematisk ukorrekt, fordi den bl.a. ikke tager hensyn til udbetalings størrelse. Ved foreslåede ændring imødekommes denne kritik, idet hovedstolen fremkommer ved, at man fra kontantprisen fratrukker udbetalingen.

Til § 27

Bestemmelsen svarer til kreditkøbslovens § 11.

Til kapitel 8

Kapitlet indeholder bestemmelser om kreditgiverens adgang til i kreditkøb at gøre misligholdelsesvirkninger gældende overfor forbrugeren og om kreditgivers adgang til fyldestgørelse i køb uden ejendomsforbehold.

Til § 28

Bestemmelsen svarer til kreditkøbslovens § 14.

Til § 29

Bestemmelsen svarer til kreditkøbslovens § 16.

Til kapitel 9

Kapitlet indeholder regler til beskyttelse af forbrugeren i tilfælde af kreditorskifte.

Til § 30

Stk. 1 svarer til direktivets art. 10, der pålægger medlemslandene at sikre forbrugeren en passende beskyttelse, hvis denne i forbindelse med en kreditaftale kan betale med f.eks. vekslers, herunder egenveksler, eller stille sikkerhed med bl.a. vekslers, herunder egenveksler, og checks. Danmark har afgivet erklæring til rådsprotokollen om, at man ikke vil tillade, at de i artikel 10 nævnte betalingsmidler anvendes på den i denne artikel beskrevne måde. Bestemmelsen er opfyldt for så vidt angår løsøre, jf. kreditkøbslovens § 12, stk. 2.

Bestemmelsen i kreditkøbslovens § 12, stk. 2, går videre end direktivet, idet den omfatter alle former for negotiable dokumenter og ikke blot vekslers og checks. Bestemmelsen i kreditkøbslovens § 12, stk. 2, må ses i sammenhæng med kreditkøbslovens § 12, stk. 1, 1. pkt., hvorefter forbrugeren kan gøre sine indsigelser gældende med anden kreditor end sælgeren. Det vil således ikke være muligt at sikre, at forbrugeren kan gøre sine indsigelser gældende mod anden kreditor, medmindre det samtidig bestemmes, at kreditgiveren ikke må modtage negotiable dokumenter fra forbrugeren. Det foreslås derfor, at kreditkøbslovens § 12, stk. 2, skal gælde for alle kreditaftaler, der er omfattet af loven.

I stk. 2 gøres der dog en undtagelse for pantebreve med pant i fast ejendom. Justitsministeriet lægger herved vægt på, at der kan være et praktisk behov for at anvende pantebreve i fast ejendom i forbindelse med en kreditaftale.

Til § 31

Bestemmelsen svarer til direktivets art. 11, stk. 1, der pålægger medlemslandene at skabe en passende beskyttelse for forbrugeren, hvor kreditgiveren er forskellig fra leverandøren af en vare eller tjenesteydelse. Denne bestemmelse må anses for opfyldt for så vidt angår løsøre ved kreditkøbslovens § 12, stk. 3, der i kreditkøb forbyder kreditgiver at indgå aftale, hvorved forbrugeren afskæres fra at gøre sine indsigelser i anledning af købet gældende.

Uden for kreditkøbsloven gælder en tilsvarende regel, jf. herved princippet i gældsbrevslovens § 1. Debitor kan imidlertid give afkald på at gøre en eventuel indsigelse gældende ved en såkaldt »cut-off klausul« dvs. en aftale, hvorefter forbrugeren afskæres fra at gøre sine indsigelser gældende mod en senere erhverver af kreditgiverens fordring. Bestemmelsen foreslås udvidet til at gælde for alle kreditaftaler, der er omfattet af loven.

Til § 32

Stk. 1 svarer til direktivets artikel 9, hvorefter forbrugeren ikke fortaber eventuelle indsigelser, herunder om modregning, over for den tredjemand, der erhverver kreditgiverens fordring i henhold til en kreditaftale. Retten er betinget af, at forbrugeren ville have kunnet gøre indsigelsen gældende over for kreditgiveren før overdragelsen.

Efter kreditkøbslovens § 12, stk. 1, 1. pkt., gælder det samme. Uden for kreditkøbslovens område er dette som hovedregel også tilfældet, jf. gældsbrevslovens § 27. Bestemmelsen foreslås derfor udvidet til at gælde for alle kreditaftaler, der er omfattet af loven jf. dog stk. 4.

Det fremgår af en erklæring til rådsprotokollen afgivet af Ministerrådet og Kommissionen, at bestemmelserne i artikel 9 ikke berører artikel 10 for så vidt angår betalingsmidlerne i forbindelse med kreditaftaler eller nationale eller internationale regler om overførsel af rettigheder i henhold til omsætningspapirer. Forbrugeren kan altså uanset artikel 9 miste sine indsigelser overfor tredjemand, såfremt forbrugeren har udstedt negotiable dokumenter. Det samme antages at gælde efter kreditkøbsloven.

Art. 9 giver endvidere forbrugeren ret til modregning over for tredjemand, i det omfang national ret tillader det. For dansk rets vedkommende gælder gældsbrevslovens § 28, der fortsat finder anvendelse ved siden af lovens bestemmelser.

Stk. 2 svarer til direktivets art. 11, stk. 2, der indeholder en regel om solidarisk hæftelse mellem sælgeren og den tredjemand, der efter aftale med sælgeren har finansieret købet.

En række betingelser skal efter direktivet være opfyldt for at tredjemand hæfter. Kreditaftalen skal være indgået med henblik på køb af løsøregerstande eller tjenesteydelser. Der skal bestå en aftale mellem kreditgiveren og sælgeren eller tjenesteyderen, ifølge hvilken kredit til den pågældende leverandørs kunder med henblik på erhvervelse af løsøre eller tjenesteydelser alene stilles til rådighed af den pågældende kreditgiver. Beskyttelsen skal indtræde, hvor varen eller tjenesteydelsen enten ikke leveres eller er mangelfuld. Afgørelsen af, om der foreligger misligholdelse, træffes efter national ret.

Forbrugeren skal forgæves have taget retsmidler i anvendelse mod leverandøren. Herefter kan forbrugeren tage retsmidler i anvendelse mod kreditgiveren. Det overlades til national ret at bestemme, i hvilket omfang og på hvilke betingelser disse retsmidler kan tages i anvendelse.

En lignende bestemmelse findes i kreditkøbslovens § 12, stk. 1, 2.-3. pkt. Efter denne bestemmelse kan køberen kun rejse pengekrav på grundlag af købet over for kreditor, og kravet kan ikke overstige, hvad vedkommende kreditor har modtaget som betaling fra køberen i anledning af købet. Bestemmelsen omfatter således ikke naturakrav som f.eks. krav på levering eller afhjælpning. Disse regler vil kunne bibeholdes, da direktivet henviser til national ret for så vidt angår misligholdelsesbeføjelserne, jf. udtrykket »i hvilket omfang og på hvilke betingelser«. Det foreslås derfor, at kreditkøbslovens bestemmelser bevarer uændret.

Direktivets artikel 11, stk. 2, gælder også ved køb af tjenesteydelser på kredit. Efter forslaget *stk. 3* er bestemmelsen derfor udvidet til også at gælde ved køb af tjenesteydelser på kredit.

Direktivets artikel 11, stk. 2, finder ikke anvendelse, hvis den pågældende enkelte retshandel vedrører et beløb på under 200 ECU (ca. 1.600 kr.). Muligheden for at undtage små kreditter er ikke udnyttet, da der også i disse tilfælde kan være behov for beskyttelse.

I *stk. 4* gøres der en undtagelse for tinglyste pantebreve i fast ejendom. Reglerne i *stk. 1-3* finder således ikke anvendelse, i det omfang andet følger af reglerne om tinglyste pantebreve i fast ejendom. Der henvises herved til reglen i tinglysningslovens § 27.

Til kapitel 10

Kapitlet indeholder regler om køb med ejendomsforbehold. Kapitlet svarer til kreditkøbslovens kapitel 3, idet systematikken dog er væsentlig ændret. I forbindelse hermed er der sket en adskillelse af de materielle regler om ejendomsforbehold og de processuelle regler om fremgangsmåden ved tilbageta-

gelse af salgsgenstanden. Kapitel 10 omhandler alene forbruger køb. Reglerne om ikke-forbruger køb er samlet i kapitlet 11.

Direktivets artikel 7 pålægger medlemsstaterne at fastsætte de betingelser, hvorunder salgsgenstanden kan tages tilbage, særlig hvis forbrugeren ikke har givet sit samtykke dertil. Efter bestemmelsen skal medlemsstaterne endvidere indføre regler, der sikrer, at tilbagetagelsen af salgsgenstanden ikke medfører nogen uberettiget berigelse. Bestemmelsen vedrører alene køb af løsøre på kredit, og den må anses for opfyldt ved kreditkøbslovens kapitel 3. Forslagets § 37, nr. 1, jf. § 26, stk. 2-3, må således antages at sikre, at tilbagetagelsen af løsørestanden ikke medfører nogen uberettiget berigelse.

Til § 33

Bestemmelsen svarer til kreditkøbslovens § 17, stk. 1-2, og § 18.

Til § 34

Bestemmelsen svarer til kreditkøbslovens § 22.

Til § 35

Bestemmelsen indeholder de nærmere betingelser for kreditgivers tilbagetagelse af salgsgenstanden.

Stk. 1 svarer til kreditkøbslovens § 20, stk. 1, idet betingelsen i nr. 3 dog er udgået. Ophævelsen af nr. 3 medfører, at kreditgivers tilsidesættelse af oplysningspligten efter § 9 ikke påvirker kontraktens ekssilibit.

En af de væsentlige nyskabelser i kreditkøbsloven var de i § 27, stk. 2 og 3, indeholdte regler, hvorefter fogedretten i visse tilfælde på grundlag af sin egen opgørelse af kreditors krav kan foretage udlæg i forbindelse med tilbagetagelsesforretningen uden tilvejebringelse af sædvanligt eksekutionsfundament. Foretages udlægget under selve tilbagetagelsesforretningen, erstatter fogedrettens opgørelse dom for kravet, således at en udskrift af fogedbogen kan danne grundlag for udlæg.

Har sælgeren i forbruger køb tilsidesat sin oplysningspligt ved at undlade at oplyse kreditomkostningerne, skal forbrugeren alene betale hovedstolen med tillæg af sædvanlig procesrente. Er oplysningen om de årlige omkostninger i procent for lavt angivet, skal forbrugeren alene betale, hvad der svarer til den procentsats, der er angivet. Kreditor har dog i visse tilfælde mulighed for at kræve højere kreditomkostninger, jf. lovforslagets § 23, stk. 3.

Efter gældende ret træffes afgørelserne efter § 38 af domsretten. Forslaget om ophævelse af kreditkøbslo-

vens § 20, stk. 1, nr. 3, vil imidlertid føre til, at afgørelserne efter § 23 for fremtiden som oftest vil skulle træffes af fogedretten. Ud fra et retssikkerhedsmæssigt synspunkt vil det være fuldt ud betryggende at overlade disse afgørelser til fogedretterne, idet fogedretterne i forvejen må betragtes som specialretter i kredittøbsager.

Justitsministeriet finder det på denne baggrund forsvarligt at foreslå, at kredittøbslovens § 20, stk. 1, nr. 3, ophæves. Forslaget må antages at indebære en vis mindre lettelse af civilretterne.

Stk. 2 svarer til kredittøbslovens § 24.

Til § 36

Bestemmelsen svarer til kredittøbslovens § 21, stk. 2.

Til § 37

Bestemmelsen svarer til kredittøbslovens § 19, idet det dog i *nr. 3* er præciseret, at kreditgiver ved tilbagebetalingen ikke kan godskrive sig de omkostninger, som er nævnt i § 24. Om baggrunden for den ændrede ordlyd af *nr. 3*, som regulerer omkostningerne i tilbagetagesforretninger, henvises til bemærkningerne til § 24 og § 35.

Til § 38

Bestemmelsen svarer til kredittøbslovens § 25.

Til § 39

Bestemmelsen svarer til kredittøbslovens § 26.

Til § 40

Bestemmelsen svarer til kredittøbslovens § 27, stk. 2, og stk. 3, 1. pkt. Herved opretholdes reglen om, at kreditgiver i et forbrugerkøb som hovedregel ikke kan kræve betaling af et overskydende beløb, selvom salgsgenstandens værdi er mindre end kreditgivers tilgodehavende efter § 37.

Til § 41

Bestemmelsen svarer til kredittøbslovens § 27, stk. 3.

Til § 42

Bestemmelsen svarer til kredittøbslovens § 29.

Til § 43

Bestemmelsen svarer til kredittøbslovens § 30.

Til § 44

Bestemmelsen svarer til kredittøbslovens § 20, stk. 2-4.

Da reglerne i retsplejelovens §§ 235-236 kun omfatter processuelle indlændinge, er der i *stk. 2* indsat en bestemmelse om subsidiær anvendelse af de almindelige fogedretlige værnetingsregler i de tilfælde, hvor anvendelsen af §§ 235-236 ville føre til, at fogedretten savnede stedlig kompetence. Har forbrugeren ikke hjemting her i landet, finder § 487, stk. 1, nr. 4, og stk. 2-4, tilsvarende anvendelse med de undtagelser, der følger af § 247, idet umiddelbare fogedforretninger må antages at være omfattet af EF-domskonventionen. Om baggrunden for forslaget henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 12.5.

I *stk. 3* er der sket den ændring, at retsplejelovens § 494, stk. 3, er gjort anvendelig. Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 12.4.

Til § 45

Bestemmelsen svarer til kredittøbslovens § 21, stk. 1.

Til § 46

Bestemmelsen svarer til kredittøbslovens § 28.

Til § 47

Bestemmelsen svarer til kredittøbslovens § 31.

Til kapitel 11

I dette kapitel er samlet de regler, som finder anvendelse på ikke-forbrugerkøb.

Til § 48

Bestemmelsen gør forslaget § 22 og §§ 25-28 tilsvarende anvendelige på ikke-forbrugerkøb. Dette svarer til retstilstanden efter kredittøbsloven.

Til § 49

Stk. 1 gør bestemmelserne i kapitel 10 om køb med ejendomsforbehold tilsvarende anvendelige på ikke-forbrugerkøb med de undtagelser, der følger af *stk. 2*. Dette svarer til retstilstanden efter kredittøbsloven.

Som følge af reglen i lovforslagets § 6, stk. 2, finder bestemmelsen også anvendelse på køb med ejendomsforbehold, der er betegnet som en lejekontrakt, når det må antages at have været meningen, at modtageren skal blive ejer af tingen.

Til § 50

Stk. 1 og stk. 2 svarer til kreditkøbslovens § 23.

Stk. 3 svarer til kreditkøbslovens § 27, stk. 1 og stk. 3. Det fastslås hermed, at sælgeren i et ikke-forbrugerkøb altid har krav på betaling af det overskydende beløb, hvis det solgtes værdi er mindre end kreditgiverens tilgodehavende, hvis det solgte er omfattet af tvangsbeneficiet, eller hvis det solgte ikke findes hos køberen. Dette svarer til retstilstanden efter kreditkøbsloven.

Til § 51

Bestemmelsen indeholder værnetingsreglerne for ikke-forbrugerkøb. Da reglerne i §§ 235-240 kun omfatter processuelle indlændinge, er der indsat en bestemmelse om subsidiær anvendelse af de almindelige fogedretlige værnetingsregler i de tilfælde, hvor anvendelsen af §§ 235-240 ville føre til, at fogedretten savnede stedlig kompetence. Er der ikke værneting for kravet her i landet, finder § 487, stk. 1, nr. 4, og stk. 2-4, tilsvarende anvendelse med de undtagelser, der følger af § 247, idet umiddelbare fagedforretninger må antages at være omfattet af EF-domskonventionen. Om baggrunden for forslaget henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 12.5.

Til kapitel 12

Kapitlet indeholder en række bemyndigelsesbestemmelser.

Til § 52

Stk. 1 svarer til kreditkøbslovens § 5, stk. 3. Bemyndigelsen er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 14 af 14. januar 1987 om undtagelser og fravigelser fra lov om køb på kredit.

Stk. 2 giver Justitsministeriet hjemmel til at undtage bestemte kreditter fra lovens anvendelsesområde eller til at bestemme, at loven kun med visse undtagelser skal finde anvendelse. Bemyndigelsen vil kun kunne udnyttes i samråd med Kommissionen. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger pkt. 6.6.

Til § 53

Bestemmelsen svarer til kreditkøbslovens § 36. Bemyndigelsen er endnu ikke udnyttet.

Til § 54

I denne bestemmelse er samlet de bemyndigelser, der efter kreditkøbsloven er for justitsministeren til at ændre en række beløbsangivelser i loven.

Stk. 1 indeholder bemyndigelser, der er overført fra kreditkøbslovens § 8, stk. 3, § 17, stk. 3, og § 35 c, stk. 4.

Stk. 2 svarer til den i kreditkøbslovens § 38, stk. 1, sidste pkt., indeholdte bemyndigelse for justitsministeren.

Til kapitel 13

Kapitlet indeholder lovens straffebestemmelser.

Til § 55

Bestemmelsen svarer til kreditkøbslovens § 40, idet straffehjemlen i *stk. 2* er udvidet til også at omfatte overtrædelse af bestemmelserne i § 12 og § 14 som er nye.

Til § 56

Bestemmelsen svarer til kreditkøbslovens § 41, idet *stk. 1* dog er ændret, således at frakendelse skal ske i overensstemmelse med reglen i straffelovens § 79. Efter ændringen af straffelovens § 79 ved lov nr. 385 af 10. juni 1987 kan der nu ske frakendelse af retten til at drive virksomhed, hvortil der ikke kræves offentlig autorisation eller godkendelse.

Til kapitel 14

Kapitlet indeholder lovens ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser.

Til § 57

Danmark er ifølge det oprindelige direktivs art. 16 forpligtet til at træffe de nødvendige foranstaltninger til at gennemføre det i dansk ret senest den 1. januar 1990. Det foreslås derfor i *stk. 1*, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Ifølge *stk. 2* skal bestemmelserne om pligt til at oplyse om de årlige omkostninger i procent dog først træde i kraft den 1. januar 1993, jf. herved de almindelige bemærkninger pkt. 7.3.

Til § 58

Bestemmelsen indeholder en sædvanlig adgang til at sætte loven i kraft for Færøerne og Grønland. Kreditkøbsloven gælder for disse landsdele.

RÅDETS DIREKTIV**af 22. september 1986****om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkredit****(87/102/EØF)**

**RÅDET FOR DE EUROPÆISKE
FÆLLESSKABER HAR –**

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig artikel 100,

under henvisning til forslag fra Kommissionen (1),

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet (2),

under henvisning til udtalelse fra Det økonomiske og sociale Udvalg (3), og

ud fra følgende betragtninger:

Lovgivning på forbrugerkreditområdet i medlemsstaterne er meget forskelligartet;

forskellene i lovgivningen kan føre til konkurrencefordrejninger mellem kreditgivere inden for det fælles marked;

de omtalte forskelle gør det vanskeligt for forbrugerne at opnå en forbrugerkredit i andre medlemsstater; de påvirker de optagne krediters omfang og art og ligeledes købet af varer og tjenesteydelser;

forskellene påvirker følgelig de frie varebevægelser og den fri udveksling af tjenesteydelser baseret på kredit og øver dermed direkte indflydelse på det fælles markeds funktion;

på baggrund af de voksende kreditter, som ydes til forbrugerne i Fællesskabet, vil etablering af et fælles marked for forbrugerkredit være til gavn for forbrugere, kreditgivere, producenter,

grossister og detailhandlere samt leverandører af tjenesteydelser;

det er i Det europæiske økonomiske Fællesskabs programmer for en politik vedrørende forbrugerbeskyttelse og -oplysning (4) bl.a. bestemt, at forbrugerne skal beskyttes mod urimelige kreditvilkår, og at en harmonisering af de almindelige betingelser for forbrugerkredit skal prioriteres højt;

forskelle i lovgivning og praksis medfører uensartet forbrugerbeskyttelse på forbrugerkreditområdet medlemsstaterne imellem;

der er i de senere år sket betydelige ændringer af de kreditformer, som tilbydes og anvendes af forbrugerne; nye former for forbrugerkredit er opstået og udvikles stadig;

forbrugerne bør modtage tilstrækkelige oplysninger om kreditvilkår og kreditomkostningerne og om deres forpligtelser; der bør bl.a. gives oplysninger om de årlige kreditomkostninger i procent, eller, hvis dette ikke er muligt, om de samlede kreditomkostninger, som forbrugeren skal betale; indtil der er truffet afgørelse om en fællesskabsmetode eller -metoder for beregning af de årlige kreditomkostninger i procent, skal medlemsstaterne fortsat kunne anvende gældende metoder eller praksis for beregning af denne procentsats, eller hvis sådanne metoder ikke findes, skal de indføre bestemmelser om meddelelse af de samlede kreditomkostninger til forbrugerne;

kreditvilkårene kan være ufordelagtige for forbrugerne; der kan opnås en bedre beskyttelse

af forbrugerne ved at fastsætte en række krav, som skal gælde alle former for kreditgivning;

visse kreditaftaler eller transaktioner bør på grund af deres særlige karakter helt eller delvis udelukkes fra dette direktivs anvendelsesområde;

medlemsstaterne bør have mulighed for i samråd med Kommissionen at undtage visse former for ikke-erhvervsmæssig kredit, der ydes på særlige vilkår, fra direktivets anvendelsesområde;

visse medlemsstaters praksis med hensyn til kreditaftaler, der bekræftes af en notar eller en dommer, er af en sådan art, at visse bestemmelser i dette direktiv er unødvendige i forbindelse med sådanne aftaler; medlemsstaterne bør derfor have mulighed for at undtage sådanne aftaler fra disse bestemmelser;

kreditaftaler vedrørende meget store beløb vil ofte adskille sig fra almindelige forbrugerkreditaftaler; anvendelsen af dette direktivs bestemmelser på aftaler vedrørende meget små beløb vil kunne betyde unødvendige administrative byrder for forbrugerne såvel som for kreditgiverne; derfor bør aftaler, der ligger under eller over nærmere angivne grænsebeløb, udelukkes fra direktivets anvendelsesområde;

oplysninger om kreditomkostninger i reklamer eller i kreditgiverens eller kreditformidlerens forretningslokaler kan gøre det lettere for forbrugerne at sammenligne de forskellige tilbud;

forbrugerbeskyttelsen øges yderligere, når kreditaftaler udfærdiges skriftligt og indeholder et vist minimum af oplysninger om kontraktvilkårene;

i forbindelse med en kreditaftale med henblik på anskaffelse af løsøre skal medlemsstaterne

fastsætte, på hvilke betingelser løsøre kan tages tilbage, særlig hvis forbrugeren ikke har givet sit samtykke dertil; regnskabet mellem parterne skal ved tilbagetagelsen opgøres således, at denne ikke medfører nogen uberettiget berigelse;

forbrugerne bør have mulighed for at opfylde deres forpligtelser forud for forfaldstidspunktet; forbrugerne bør i så fald have ret til en rimelig reduktion af de samlede kreditomkostninger;

ved overdragelse af kreditors fordringer i henhold til en kreditaftale må forbrugers stilling ikke forringes;

de medlemsstater, som tillader forbrugerne at anvende vekslere, egenveksler eller checks i forbindelse med kreditaftaler, skal sikre, at forbrugerne er beskyttet på passende måde, når de således anvender sådanne dokumenter;

hvad angår løsøre eller tjenesteydelser, som forbrugeren har indgået aftale om at erhverve på kredit, skal forbrugeren, i det mindste under nedennævnte omstændigheder, kunne gøre retigheder gældende både overfor kreditgiveren ud over de almindelige aftalebestemte rettigheder og over for leverandøren af løsøre eller tjenesteydelserne; der er i denne forbindelse tale om omstændigheder, hvor der mellem kreditgiveren og leverandøren af varerne eller tjenesteydelserne allerede består en aftale, ifølge hvilken kredit til den pågældende leverandørs kunder med henblik på at give forbrugeren mulighed for at erhverve løsøre eller tjenesteydelser hos den pågældende leverandør alene stilles til rådighed af den pågældende kreditgiver.

ECUen er den, der er fastsat i forordning (EØF) nr. 3180/78 ⁽¹⁾, senest ændret ved forordning (EØF) nr. 2626/84 ⁽²⁾; det står til en vis udstrækning medlemsstaterne frit at afrunde modværdien i national valuta af beløb, der i dette direktiv er anført i ECU; beløbene i dette direktiv bør med regelmæssige mellemrum og med henblik på eventuel ændring tages op til vurdering under hensyn til den økonomiske og valutariske udvikling i Fællesskabet;

(1) EFT nr. C 80 af 27.3. 1979, s. 4 og EFT nr. C 183 af 10.7. 1984, s. 4.

(2) EFT nr. C 242 af 12.9. 1983, s. 10.

(3) EFT nr. C 113 af 7.5. 1980, s. 22.

(4) EFT nr. C 92 af 25.4. 1975, s. 1 og EFT nr. C 133 af 3.6. 1981, s. 1.

de enkelte medlemsstater bør vedtage passende forholdsregler med henblik på at give tilladelse til personer, der tilbyder kredit eller tilbyder at formidle kreditaftaler, eller med henblik på at kontrollere eller overvåge den virksomhed, der udøves af personer, som yder kredit eller formidler kredit, eller med henblik på at give forbrugerne adgang til at klage over kreditaftaler eller kreditvilkår;

kreditaftaler må ikke indeholde bestemmelser, der til skade for forbrugeren afviger fra de bestemmelser, der fastsættes til gennemførelse af dette direktiv, eller som svarer hertil; disse bestemmelser må ikke omgås ved en særlig udformning af aftalerne;

da dette direktiv medfører en vis grad af indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkredit og en vis grad af forbrugerbeskyttelse, bør medlemsstaterne under behørigt hensyn til deres forpligtelser i henhold til traktaten ikke hindres i at opretholde eller vedtage foranstaltninger med henblik på en mere vidtgående beskyttelse af forbrugerne;

Kommissionen bør senest den 1. januar 1995 aflægge rapport til Rådet om direktivets gennemførelse –

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

1. Dette direktiv finder anvendelse på kreditaftaler.
2. I henhold til dette direktiv forstås ved:
 - a) »forbruger«: en fysisk person, der ved en retshandel, som er omfattet af dette direktiv, optræder med et formål, der må anses at ligge uden for hans erhvervsmæssige virkefelt;
 - b) »kreditgiver«: en fysisk eller juridisk person eller en gruppe af sådanne personer, der yder kredit som led i udøvelsen af erhvervsmæssig virksomhed;

c) »kreditaftale«: en aftale, i henhold til hvilken en kreditgiver yder eller giver tilsagn om at yde en forbruger kredit i form af udsendt betaling, lån eller anden tilsvarende form for finansiel facilitet.

Aftaler om præstation af en løbende ydelse, når forbrugeren har ret til at betale sådanne ydelser gennem rater så længe, de præsteres, anses ikke for at være kreditaftaler i henhold til dette direktiv.

- d) »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkredit«: alle omkostninger i forbindelse med kredit, herunder renter og andre omkostninger, som er direkte forbundet med kreditaftalen, opgjort i henhold til medlemsstaternes nuværende eller kommende bestemmelser eller praksis;
- e) »årlige omkostninger i procent«: den samlede pris for forbrugerkredit, udtrykt i procent pr. år af det samlede ydede kreditbeløb og beregnet i henhold til gældende metoder i medlemsstaterne.

Artikel 2

1. Dette direktiv finder ikke anvendelse på:
 - a) kreditaftaler eller kredittilsagn
 - som først og fremmest er bestemt til erhvervelse eller bevarelse af ejendomsrettigheder til en grund eller til en bygning, der allerede er opført, eller som skal opføres;
 - som er bestemt til modernisering eller forbedring af en bygning (selve bygningen);
 - b) lejekontrakter undtagen kontrakter, hvori det fastsættes, at ejendomsretten overgår til lejeren ved kontraktens udløb;
 - c) kredit, der ydes eller tilbydes rente- og omkostningsfrit;
 - d) kreditaftaler, i henhold til hvilke der ikke

(1) EFT nr. L 379 af 30.12.1978, s. 1.

(2) EFT nr. K 247 af 16.9.1984, s. 1.

skal betales rente, forudsat at forbrugeren indvilger i at tilbagebetale kreditten på én gang;

- e) kredit i form af træk på en løbende konto bevilget af et kredit- eller finansieringsinstitut, idet denne undtagelse dog ikke gælder kreditkortkonti.

Artikel 6 gælder dog for sådanne kreditter;

- f) kreditaftaler om mindre end 200 ECU eller mere end 20.000 ECU;

- g) kreditaftaler, ifølge hvilken forbrugeren skal tilbagebetale kreditten:

- enten inden for en periode på højst tre måneder;
- eller ved højst fire betalinger inden for en periode på højst tolv måneder.

2. Medlemsstaterne kan i samråd med Kommissionen undtage visse former for kredit, som opfylder følgende betingelser, fra dette direktivs bestemmelser:

- kreditter, der ydes til en rente, der er lavere end markedrenten, og
- som ikke tilbydes offentligheden i almindelighed.

3. Artikel 4 og artikel 6-12 finder ikke anvendelse på kreditaftaler eller kredittilsagn, der er sikret ved pant i fast ejendom, for så vidt disse ikke allerede er undtaget fra direktivet efter stk. 1, litra a), i nærværende artikel.

4. Medlemsstaterne kan undtage kreditaftaler, der er bekræftet af en notar eller dommer, fra artikel 6-12.

Artikel 3

Med forbehold af Rådets direktiv 84/450/EØF af 10. september 1984 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om vildledende reklame (*) samt regler og principper vedrørende illoyal reklame, skal enhver reklame eller ethvert kredittil-

bud, der er fremlagt eller slået op i forretningslokaler, og hvori en person erklærer sig rede til at yde en kredit eller formidle indgåelse af kreditaftaler, og som indeholder angivelse af rentesats eller andre tal vedrørende kreditomkostningerne, også indeholde angivelse af de årlige omkostninger i procent i form af et repræsentativt eksempel, hvis dette er den eneste hensigtsmæssige fremgangsmåde.

Artikel 4

1. Kreditaftaler udfærdiges skriftligt. Forbrugeren får udleveret en genpart af den skriftlige aftale.

2. Den skriftlige aftale skal indeholde

- a) en angivelse af de årlige omkostninger i procent;
- b) en angivelse af de betingelser, hvorunder størrelsen af de årlige omkostninger i procent kan ændres.

I tilfælde, hvor det ikke er muligt er angive de årlige omkostninger i procent, skal forbrugeren have hensigtsmæssige oplysninger i den skriftlige aftale. Disse oplysninger skal mindst omfatte de oplysninger, der er omhandlet i artikel 6, stk. 1, andet led.

3. Den skriftlige aftale skal endvidere indeholde de øvrige væsentlige enkeltheder i kontrakten.

Som eksempel findes der i bilaget til dette direktiv en liste over enkeltheder, som medlemsstaterne på grund af deres væsentlige karakter kan kræve angivet i den skriftlige aftale.

Artikel 5

Uanset artikel 3 og artikel 4, stk. 2, og indtil der indføres en fællesskabsmetode eller fællesskabsmetoder til beregning af de årlige omkostninger i procent, skal de medlemsstater, som på tidspunktet for dette direktivs meddelelse ikke kræver angivelse af de årlige omkostninger i procent, og som ikke har en fast metode til beregning heraf, under alle omstændigheder kræ-

ve angivelse af de samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkreditten.

Artikel 6

1. Uanset undtagelsen i artikel 2, stk. 1, litra e), skal forbrugeren, når der mellem et kredit- eller finansieringsinstitut og en forbruger er aftalt en kredit i form af træk på en løbende konto, idet denne undtagelse dog ikke gælder kreditkortkonti, ved eller inden indgåelsen af aftalen underrettes

- om kredittens eventuelle maksimumsbeløb;
- om den årlige rente og de omkostninger, der beregnes fra aftalens indgåelse, og betingelserne for ændringer af disse;
- om betingelserne for ophævelse af aftalen.

Denne underretning skal bekræftes skriftligt.

2. Endvidere skal forbrugeren, så længe aftalen løber, informeres om enhver ændring i den årlige rente eller de øvrige omkostninger, når ændringen indtræder. Oplysninger herom kan gives i kontoudtog eller på en anden af medlemsstaterne godkendt måde.

3. I medlemsstater, hvor stiltiende accepterede overtræk anerkendes, skal de pågældende medlemsstater sørge for, at forbrugeren gøres bekendt med den årlige rente og eventuelle omkostninger og om enhver ændring heri, når overtrækket vedvarer ud over tre måneder.

Artikel 7

Såfremt en kreditaftale med henblik på anskaffelse af løsøre opsiges, skal medlemsstaterne fastsætte, på hvilke betingelser løsøregenstanden kan tages tilbage, særlig hvis forbrugeren ikke har givet sit samtykke dertil. De skal endvidere sikre, at regnskabet mellem parterne, når kreditgiver tager løsøregenstanden tilbage, opgøres således, at tilbagetagelsen ikke medfører nogen uberettiget berigelse.

(¹) EFT nr. L 250 af 19.9.1984, s. 17.

Artikel 8

Forbrugeren har ret til at opfylde sine forpligtelser i henhold til en kreditaftale forud for forfaldstidspunktet. I så fald skal forbrugeren i overensstemmelse med de af medlemsstaterne fastsatte bestemmelser have ret til en rimelig reduktion af de samlede kreditomkostninger.

Artikel 9

Overdrages kreditgiverens fordringer i henhold til en kreditaftale til tredjemand, kan forbrugeren gøre enhver indsigelse gældende over for den pågældende tredjemand, som han kunne gøre gældende over for den oprindelige kreditgiver, herunder også om modregning, i det omfang modregning er tilladt i den pågældende medlemsstat.

Artikel 10

Medlemsstater, som i forbindelse med kreditaftaler tillader forbrugeren

- a) at foretage betaling med vekslers, herunder egenveksler,
- b) at stille sikkerhed ved hjælp af vekslers, herunder egenveksler og checks,

skal sikre, at forbrugeren er beskyttet på passende måde, når disse dokumententer anvendes på de nævnte måder.

Artikel 11

1. Medlemsstaterne drager omsorg for, at eksistensen af en kreditaftale ikke på nogen måde berører forbrugeren rettigheder i forhold til leverandøren af løsøre eller tjenesteydelser, som han har købt eller erhvervet ved en sådan aftale, i tilfælde hvor løsøret eller tjenesteydelserne ikke leveres eller præsteres eller af andre årsager ikke er i overensstemmelse med aftalen herom.

2. Når

- a) forbrugeren med henblik på køb eller erhvervelse af løsøre eller tjenesteydelser ind-

- går en kreditaftale med en anden person end den, som leverer disse; og
- b) der mellem kreditgiveren og leverandøren af løsøret eller af tjenesteydelserne allerede består en aftale, ifølge hvilken kredit til den pågældende leverandørs kunder med henblik på erhvervelse af løsøre eller tjenesteydelser hos den pågældende leverandør alene stilles til rådighed af den pågældende kreditgiver; og
- c) den i litra a) omhandlede forbruger opnår sin kredit i henhold til denne allerede bestående aftale; og
- d) løsøre eller tjenesteydelser, der er omfattet af kreditaftalen, ikke eller kun delvis leveres eller præsteres, eller ikke er i overensstemmelse med leveringsaftalen; og
- e) forbrugeren har taget retsmidler i anvendelse mod leverandøren, men ikke har fået fyldestgjort det krav, som han var berettiget til;

har forbrugeren ret til at tage retsmidler i anvendelse mod kreditgiveren. Det overlades til medlemsstaterne at bestemme, i hvilket omfang og på hvilke betingelser disse retsmidler kan tages i anvendelse.

3. Stk. 2 gælder ikke, hvis den pågældende enkelte retshandel vedrører et beløb på under 200 ECU.

Artikel 12

1. Medlemsstaterne

- a) sikrer, at personer, der tilbyder kredit eller tilbyder af formidle kreditaftaler, skal have myndighedernes tilladelse hertil, enten særskilt eller som leverandører af løsøre eller tjenesteydelser; eller
- b) sikrer, at den virksomhed, der udføres af personer, som yder kredit eller formidler kredit, skal kontrolleres eller overvåges af en institution eller af myndighederne; eller

- c) fremmer oprettelsen af passende institutioner, hvortil klager vedrørende kreditaftaler eller kreditbetingelser kan rettes, og som kan give forbrugerne relevante oplysninger eller råd herom.

2. Medlemsstaterne kan træffe bestemmelse om, at den i stk. 1, litra a), omhandlede tilladelse ikke kræves, når personer, der tilbyder at indgå eller formidle kreditaftaler, svarer til definitionen i artikel 1 i Rådets første direktiv af 12. december 1977 om samordning af lovgivningen om adgang til at optage og udøve virksomhed som kreditinstitut⁽¹⁾ og har bemyndigelse hertil efter samme direktiv.

Når personer, som yder kredit eller formidler kredit, har fået både særskilt tilladelse hertil i henhold til stk. 1, litra a), og tilladelse i henhold til ovennævnte direktiv og sidstnævnte tilladelse siden er inddraget, skal den kompetente myndighed, der er ansvarlig for udstedelsen af den særskilte tilladelse til at yde kredit i henhold til stk. 1, litra a), underrettes og træffe afgørelse om, hvorvidt de pågældende personer må fortsætte med at yde kredit eller formidle kredit, eller om den særskilte tilladelse, der er givet i henhold til til stk. 1, litra a), skal inddrages.

Artikel 13

1. ECUen er ved anvendelsen af dette direktiv den, der er fastsat i forordning (EØF) nr. 3180/78, som ændret ved forordning (EØF) nr. 2626/84. Modværdien i national valuta er første gang den, der gælder på datoen for udstedelsen af nærværende direktiv.

Medlemsstaterne kan afrunde modværdien i national valuta, hvis afrundingen ikke overstiger 10 ECU.

2. Rådet foranstalter på forslag af Kommissionen hvert femte år og første gang i 1995 en undersøgelse og eventuelt en revision af beløbene i dette direktiv under hensyn til den økonomiske og valutariske udvikling i Fællesskabet.

Artikel 14

1. Medlemsstaterne sikrer, at kreditaftaler ikke indholder bestemmelser, der til skade for forbrugeren afviger fra de bestemmelser i national lovgivning, der fastsættes til gennemførelse af dette direktiv, eller som svarer hertil.

2. Medlemsstaterne sikrer endvidere, at de bestemmelser, de fastsætter til gennemførelse af dette direktiv ikke omgås ved den måde aftalerne udformes, i særdeleshed ved en opdeling af kreditbeløbet på flere aftaler.

Artikel 15

Dette direktiv er ikke til hinder for, at medlemsstaterne med henblik på beskyttelse af forbrugeren opretholder eller vedtager mere vidtgående bestemmelser i overensstemmelse med deres forpligtelser i henhold til traktaten.

Artikel 16

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige

foranstaltninger for senest den 1. januar 1990 at efterkomme dette direktiv og underretter straks Kommissionen herom.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 17

Senest den 1. januar 1995 aflægger Kommissionen rapport til Rådet om direktivets gennemførelse.

Artikel 18

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiges i Bruxelles, den 22. december 1986.

På Rådets vegne
G. SHAW
Formand

(¹) EFT nr. L 322 af 17.12.1977, s. 30.

Bilag

Øversigt over de enkeltheder, der er omhandlet i artikel 4, stk. 3

1. Kreditaftaler vedrørende levering af løsøre eller tjenesteydelser:

- i) en beskrivelse af det løsøre eller de tjenesteydelser, der omfattes af aftalen;
- ii) kontantprisen samt kreditkøbsprisen;
- iii) størrelsen af en eventuel udbetaling samt afdragenes antal og størrelse og forfaldstidspunkter, eller den måde, hvorpå disse størrelser kan fastsættes, hvis de ikke kendes ved aftalens indgåelse;
- iv) angivelse af, at forbrugeren som fastsat i artikel 8 er berettiget til en reduktion ved tilbagebetaling før forfaldstid;
- v) angivelse af, hvem der har ejendomsretten, såfremt denne ikke straks overgår til forbrugeren, og på hvilke betingelser forbrugeren opnår ejendomsret til salgsgenstanden;
- vi) beskrivelse af eventuel sikkerhed;
- vii) eventuel fortrydelsesperiode;
- viii) oplysning om eventuel forsikring og oplysning om forsikringsomkostningerne, når valg af forsikringsgiver ikke er overladt til forbrugeren.

2. Kreditaftaler på grundlag af kreditkort:

- i) kredittens eventuelle maksimumsbeløb;
- ii) tilbagebetalingsvilkårene eller måden, hvorpå de fastlægges;
- iii) eventuel fortrydelsesperiode.

3. Kreditaftaler i form af løbende kredit, som ikke på anden måde er omfattet af dette direktiv:

- i) kredittens eventuelle maksimumsbeløb eller måden, hvorpå dette fastsættes;
- ii) anvendelses- og tilbagebetalingsvilkårene;
- iii) eventuel fortrydelsesperiode.

4. Andre kreditaftaler, der falder ind under dette direktiv:

- i) kredittens eventuelle maksimumsbeløb;
 - ii) oplysning om eventuel krævet sikkerhed;
 - iii) tilbagebetalingsvilkårene;
 - iv) eventuel fortrydelsesperiode;
 - v) angivelse af, at forbrugeren som fastsat i artikel 8 er berettiget til en reduktion ved tilbagebetaling før forfaldstid.
-

Forslag

til

RÅDETS DIREKTIV

om ændring af direktiv 87/102/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkredit

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR -

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig artikel 100 A,

under henvisning til forslag fra Kommissionen¹⁾,

i samarbejde med Europa-Parlamentet²⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg³⁾, og ud fra følgende betragtninger:

ifølge artikel 5 i direktiv 87/102/EØF⁴⁾, skal der indføres en eller flere fællesskabsmetoder til beregning af de årlige procentvise omkostninger i forbindelse med forbrugerkredit;

for at fremme det indre markeds oprettelse og funktion og sikre forbrugerne et højt beskyttelsesniveau bør der anvendes en ensartet metode til beregning af nævnte årlige omkostninger i hele Fællesskabet;

med henblik på indførelsen af en sådan metode og i overensstemmelse med definitionen af de samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkredit er det nødvendigt at udarbejde en enkelt matematisk formel til beregning af de årlige omkostninger i procent og at fastsætte de kreditomkostningselementer, der skal indgå i beregningen, ved angivelse af de omkostninger, der ikke skal medregnes;

i en overgangsperiode kan de medlemsstater, der før datoen for meddelelsen af dette direktiv anvender en lovgivning, der åbner mulighed for at anvende en anden matematisk formel til beregning af de årlige omkostninger i procent, fortsætte med at anvende denne lovgivning;

inden udløbet af overgangsperioden og på baggrund af de indhøstede erfaringer træffer Rådet på forslag fra Kommissionen afgørelse om anvendelse af en enkelt matematisk fællesskabsformel;

der bør i fornødent omfang lægges visse hypoteser til grund for beregningen af de årlige omkostninger i procent;

kreditter, der er sikret ved pant i fast ejendom, bør i betragtning af deres særlige karakter fortsat være delvis udelukket fra dette direktiv;

omfanget af de oplysninger, der obligatorisk skal meddeles en forbruger i den skriftlige aftale med denne, bør udvides -

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

Direktiv 87/102/EØF ændres således:

¹⁾ EFT nr. C 155 af 14.6.1988, s. 10.
²⁾ Udtalelse afgivet den 15.3.1989 (endnu ikke offentliggjort i EFT) og afgørelse af (endnu ikke offentliggjort i EFT).
³⁾ EFT nr. C 337 af 31.12.1988, s. 1.
⁴⁾ EFT nr. L 42 af 12.2.1987, s. 48.

- 1) Artikel 1, stk. 2, litra d) og e), affattes således:
- »d) »samlede omkostninger i forbindelse med forbrugerkredit«: alle omkostninger, herunder renter og andre omkostninger, som forbrugeren skal betale for kreditten;«
- e) »årlige omkostninger i procent«: den samlede pris for forbrugerkreditten, udtrykt i procent pr. år af det ydede kreditbeløb og

beregnet i overensstemmelse med artikel 1a.«

2) Følgende artikel indsættes:

»Artikel 1a

1. a) De årlige omkostninger i procent, som er den omkostningssats, som på årsbasis giver samme nutidsværdi af de samlede nuværende eller fremtidige forpligtelser (lån, tilbagebetaling og omkostninger), der er indgået af hhv. långiver og forbruger, beregnes i overensstemmelse med den matematiske formel i bilag II.

b) I bilag III gives der fire eksempler på beregningsmetoden.

2. Ved beregningen af de årlige omkostninger i procent ses der med henblik på bestemmelse af de samlede omkostninger i forbindelse med forbrugercredit som defineret i artikel 1, stk. 2, litra d), bort fra følgende omkostninger:

- i) omkostninger, der pålægges forbrugeren på grund af misligholdelse af en forpligtelse, der indgår i kreditaftalen;
- ii) omkostninger bortset fra købsprisen, som forbrugeren skal betale ved køb af varer eller tjenesteydelser, hvad enten der købes kontant eller på kredit;
- iii) omkostninger ved pengeoverførsel samt omkostninger ved at føre en konto til brug ved tilbagebetaling af kreditten samt ved betaling af renter og andre omkostninger, medmindre forbrugeren ikke har et rimeligt frit valg i så henseende, og disse omkostninger er unormalt store; denne bestemmelse gælder dog ikke for omkostninger ved opkrævning af disse tilbagebetalinger eller betalinger, hvad enten de opkræves kontant eller på anden måde;
- iv) medlemsbidrag ved optagelse i foreninger eller sammenslutninger i henhold til en anden aftale end kreditaftalen, selv om disse bidrag har indvirkning på kreditvilkårene;
- v) forsikrings- eller garantiomkostninger; dog medtages sådanne, som i tilfælde af forbrugers død, invaliditet, sygdom eller arbejdsløshed skal sikre långiveren tilbagebetaling af et beløb, der er lig med eller

mindre end den samlede kredit med renter og andre omkostninger, og som långiveren forlanger som betingelse for ydelse af kreditten.

3. a) Hvis kredittransaktioner, der er omfattet af dette direktiv, den ... ¹⁾ er underkastet gældende nationale lovbestemmelser, som fastsætter maksimumsgrænser for de årlige omkostninger i procent for disse transaktioner, og hvis det efter disse bestemmelser er tilladt at undlade at tage hensyn til standardomkostninger, der ikke er omhandlet i stk. 2, punkt i)-v), i forhold til disse grænser, kan medlemsstaterne, udelukkende for de nævnte transaktioner, undlade at medtage de nævnte omkostninger ved beregningen af de årlige omkostninger i procent, idet det dog er en betingelse, at forbrugeren i de i artikel 3 omhandlede tilfælde i kreditaftalen informeres om beløbet og om, at det indgår i de betalinger, der skal præsteres.

b) Medlemsstaterne kan ikke længere anvende litra a), når den ensartede matematiske metode for beregningen af de årlige omkostninger i procent er blevet indført i overensstemmelse med stk. 5, litra c).

4. a) De årlige omkostninger i procent beregnes på tidspunktet for kreditaftalens indgåelse, jf. dog bestemmelserne vedrørende reklamer og kredittilbud i artikel 3.

b) Beregningen foregår ud fra den antagelse, at kreditaftalen løber i det aftalte tidsrum, og at långiver og forbruger opfylder deres forpligtelser inden for de aftalte frister og datoer.

5. a) Medlemsstater, som inden . . . ¹⁾ anvender bestemmelser, som tillader anvendelse af en anden matematisk metode til beregning af de årlige omkostninger i procent end den i bilag II anførte, kan uanset stk. 1, litra a), fortsætte med at anvende dem på deres område i en overgangsperiode på tre år fra den 1. januar 1993.

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at der på deres område kun anvendes én matematisk formel for beregning af de årlige omkostninger i procent.

¹⁾ Datoen for dette direktivs meddelelse.

b) Kommissionen forelægger seks måneder inden udløbet af den i litra a) fastsatte frist Rådet en rapport ledsaget af et forslag, som på baggrund af erfaringerne gør det muligt at anvende en enkelt matematisk fællesskabsmetode til beregning af de årlige omkostninger i procent.

c) Rådet træffer med kvalificeret flertal på grundlag af forslaget fra Kommissionen afgørelse inden den 1. januar 1996.

6. I kreditaftaler, der indeholder bestemmelser, som giver mulighed for at ændre rentesatsen og beløbet eller niveauet for andre omkostninger, som indgår i de årlige omkostninger i procent, men som ikke kan kvantificeres ved beregningen, beregnes de årlige omkostninger i procent ud fra den antagelse, at rentesatsen og de øvrige omkostninger er konstante i forhold til udgangsniveauet, og at de finder anvendelse, indtil kreditaftalen udløber.

7. Beregningen af de årlige omkostninger i procent foretages om nødvendigt ud fra følgende antagelser:

- hvis der ikke i aftalen er fastsat noget loft over kredittens størrelse, er den ydede kredit lig med det af den pågældende medlemsstat fastsatte beløb, dog maksimalt 2.000 ecu;
- hvis der ikke er fastsat nogen tidsplan for tilbagebetalingen, eller en sådan ikke fremgår af aftalens bestemmelser eller af betalingsmåden for den ydede kredit, er kredittens løbetid et år;
- medmindre andet er angivet, effektueres kreditten og betales ydelserne, når aftalen indeholder flere datoer for tilbagebetaling, på det tidligste af de i aftalen fastsatte tidspunkter.«

3) Artikel 2, stk. 3, affattes således:

»3. Artikel 1a og artikel 4-12 finder ikke anvendelse på kreditaftaler eller kredittilsagn, der er sikret ved pant i fast ejendom, for så vidt dis-

se ikke allerede er undtaget fra dette direktiv efter stk. 1, litra a), i nærværende artikel.«

4) I artikel 4, stk. 2, første afsnit, indsættes følgende litra:

»c) en angivelse af størrelsen og antallet af samt af hyppigheden af eller datoerne for de ydelser, forbrugeren skal betale for at tilbagebetale kreditten og betale renter og andre omkostninger, samt om muligt af det samlede beløb, der skal betales;

d) en angivelse af de i artikel 1a, stk. 2, omhandlede omkostningselementer, bortset fra omkostninger i forbindelse med misligholdelse af kontraktlige forpligtelser, der ikke er medtaget ved beregningen af de årlige omkostninger i procent, men som forbrugeren under visse omstændigheder skal betale, samt en nøjagtig angivelse af disse omstændigheder. Når summen af disse elementer er bekendt, anføres den, i modsat fald angives om muligt en beregningsmetode eller det mest realistiske skøn.«

5) Artikel 5 udgår.

6) Bilaget bliver bilag I og i punkt 1 tilføjes følgende afsnit:

»ix) oplysning om eventuel pligt for forbrugeren til at opspare et nærmere bestemt beløb på en særlig konto.«

7) Bilag II og III i bilaget til nærværende direktiv indsættes.

Artikel 2

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme dette direktiv senest den 31. december 1992. De underretter straks Kommissionen herom.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 3

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

BILAG

"Bilag II

GRUNDLIGNING DER ANGIVER ÆKVIVALENSEN MELLEM DELS LÅNENES, DELS
TILBAGEBETALINGSYDELSESNES OG OMKOSTNINGERNES VÆRDI

$$\sum_{K=1}^{K=m} \frac{A_K}{(1+i)^{t_K}} = \sum_{K'=1}^{K'=m'} \frac{A'_{K'}}{(1+i)^{t_{K'}}$$

Betydning af bogstaver og symboler:

K er løbenummeret for et lån

K' er løbenummeret for en tilbagebetalingsydelse eller en omkostningsbetaling

A_K er størrelsen af lån nummer K

$A'_{K'}$ er størrelsen af tilbagebetalingsydelse eller omkostningsbetaling nummer K'

er tegnet for en opsummering

m er løbenummeret for sidste lån

m' er løbenummeret for sidste tilbagebetalingsydelse eller sidste omkostningsbetaling

t_K er tidsintervallet, udtrykt i år eller brøkdele af år, mellem tidspunktet for lån nr. 1 og tidspunkterne for de senere lån nr. 2-m

$t_{K'}$ er tidsintervallet, udtrykt i år eller brøkdele af år, mellem tidspunktet for lån nr. 1 og tidspunkterne for tilbagebetalingsydelse eller omkostningsbetaling nr. 1-m'

i er omkostningerne i procent, som kan beregnes (ved algebra, ved successive tilnærmelsesvise beregninger, eller ved et edb-program), når de øvrige dele i ligningen er kendte gennem aftalen eller på anden måde.

Noter

- a) De beløb, der tilbagebetales fra forskellig side på forskellige tidspunkter, er ikke nødvendigvis lige store og tilbagebetales ikke nødvendigvis med lige store intervaller.
- b) Begyndelsestidspunktet er tidspunktet for det første lån.
- c) Intervallet mellem de ved beregningen anvendte tidspunkter udtrykkes i år eller brøkdele af år.

Bilag IIINOGLE BEREKNINGSEKSEMPLEREksempel nr. 1

Det lånte beløb $S = 1\ 000$ ecu.

Det tilbagebetales med en enkelt ydelse på $1\ 200$ ecu 18 måneder, dvs. 1,5 år, efter långivningstidspunktet.

$$\text{Ligningen bliver: } 1000 = \frac{1200}{(1+i)^{1,5}}$$

$$\text{eller } (1+i)^{1,5} = 1,2$$

$$\begin{aligned} 1+i &= 1,129243\dots \\ i &= 0,129243\dots \end{aligned}$$

Dette tal afrundes til 12,9 eller 12,92%, alt efter om national ret eller sæd-vane tillader afrunding af procentsatsen med 1 eller 2 decimaler.

Eksempel nr. 2

Det aftalte beløb er $S = 1\ 000$ ecu, men långiver fradrager 50 ecu som stiftel-sesprovision mv., således at lånet i virkeligheden kun andrager 950 ecu; til-bagebetalingen med $1\ 200$ ecu sker som i det første eksempel 18 måneder efter långivningstidspunktet.

$$\text{Ligningen bliver her: } 950 = \frac{1200}{(1+i)^{1,5}}$$

$$\text{eller } (1+i)^{1,5} = \frac{1200}{950} = 1,263157\dots$$

$$\begin{aligned} 1+i &= 1,16851\dots \\ i &= 0,16851\dots \text{ afrundet til } 16,9 \text{ eller } 16,85\% \end{aligned}$$

Eksempel nr. 3

Det lånte beløb er på 1 000 ecu, der skal afdrages med to ydelser hver på 600 ecu, der betales efter henholdsvis 1 og 2 år.

$$\text{Ligningen bliver: } 1000 = \frac{600}{1+i} + \frac{600}{(1+i)^2}$$

Den kan løses ved algebra og giver som resultat $i = 0,1306623$, afrundet til 13,1 eller 13,07%.

Eksempel nr. 4

Det lånte beløb er på 1 000 ecu og de beløb, låntager skal udrede, er:

efter tre måneder (0,25 år)	272 ecu
efter seks måneder (0,50 år)	272 ecu
efter tolv måneder (1 år)	<u>544 ecu</u>

I alt 1 088 ecu

Ligningen bliver:

$$1\ 000 = \frac{272}{(1+i)^{0,25}} + \frac{272}{(1+i)^{0,50}} + \frac{544}{1+i}$$

Med denne ligning kan i beregnes ved successive tilnærmelsesvise beregninger, som kan programmeres på en lommeregner.

Resultatet bliver:

$i = 0,1321$ afrundet til 13,2 eller 13,21%.

Bilag 3

PARAGRAFNØGLE

Lov om køb på kredit

§ 1, stk. 1
 § 1, stk. 2
 § 1, stk. 3
 § 2
 § 3
 § 4, stk. 1-2
 § 4, stk. 3
 § 5, stk. 1
 § 5, stk. 2
 § 5, stk. 3
 § 6
 § 7
 § 8
 § 9
 § 10
 § 11
 § 12, stk. 1
 § 12, stk. 2
 § 12, stk. 3
 § 13
 § 14
 § 15
 § 16
 §§ 17-18
 § 19
 § 20, stk. 1
 § 20, stk. 2-4
 § 21, stk. 1
 § 21, stk. 2
 § 22
 § 23
 § 24
 § 25
 § 26
 § 27, stk. 1
 § 27, stk. 2
 § 27, stk. 3
 § 28
 § 29
 § 30
 § 31
 § 32
 § 33
 § 34
 § 35
 § 35a
 § 35b

Lov om kreditaftaler

§5, stk. 1
 § 6
 § 5, stk. 2
 § 3, stk. 1, nr. 2
 § 2, 2. pkt.
 § 52, stk. 1
 § 7
 § 1, stk. 2
 § 9
 § 21
 § 22
 § 27
 § 32, stk. 1-2
 § 30
 § 31
 § 25
 § 28
 § 26
 § 29
 § 33
 § 37
 § 35, stk. 1
 § 44
 § 45
 § 36
 § 34
 § 50, stk. 1-2
 § 35, stk. 2
 § 38
 § 39
 § 50, stk. 3
 § 40
 § 41
 § 46
 § 42
 § 43
 § 47
 § 10
 § 11
 § 19

§ 35c	§ 20
§ 36	§ 53
§ 37	§ 15
§ 38	§ 23
§ 39	
§ 40	§ 55
§ 41	§ 56
§ 42	§ 57
§ 43	§ 58